

LANDELIJK *Steunpunt* ZETTEN

Steundreun — nieuwsbrief

1e jaargang mei 1991

No. 1

Het LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN (LSZ) is op 14 mei 1990 definitief in het leven geroepen naar aanleiding van de geruchtmakende affaire "dr.F". F staat voor Finkensieper, de voormalig behandelings/algemeen directeur van de Heldring Stichting te Zetten. Finkensieper werd op 14 november 1990 door het Gerechtshof te Arnhem in hoger beroep tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld vanwege de door hem begane misdrijven tegen kinderen die in de Heldring Stichting geplaatst werden.

Wat in eerste instantie bedoeld was als een tijdelijk iets (Steunpunt Zetten) om de direkt betrokkenen in de zaak "F" te ondersteunen, is inmiddels uitgegroeid tot een blijvende orga-

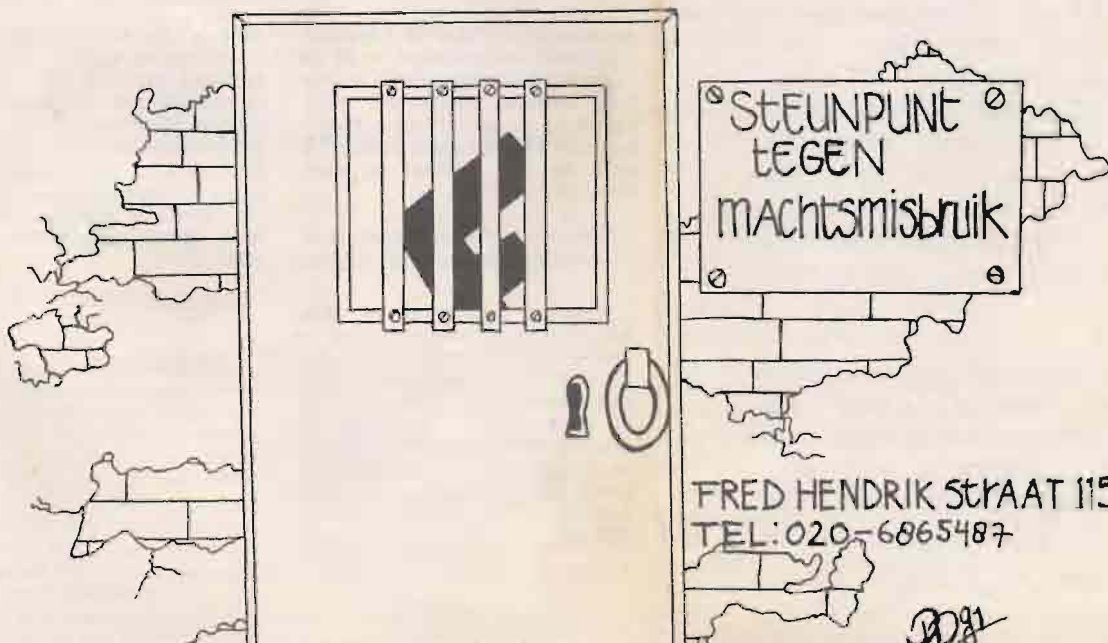
nisatie die zich inzet om de belangen te behartigen van mensen die het slachtoffer zijn of zijn geweest van machtsmisbruik binnen de hulpverlening.

Het LSZ stelt nadrukkelijk dat zij **BESLIST NIET ALLEEN OPKOMT VOOR DE BELANGEN VAN MENSEN DIE IN ZETTEN HEBBEN GEZETEN**. Zij komt ook op voor mensen die het slachtoffer zijn of zijn geweest van machtsmisbruik in andere instellingen of van therapeuten met privé-praktijken.

Het hoeft hierbij niet alleen te gaan om sexueel (machts)misbruik. Het LSZ heeft ervoor gekozen om het woord "Zetten" in haar naam te handhaven, vanwege de landelijke bekendheid die zij hiermee heeft verworven.

VERHUIZING VERHUIZING VERHUIZING
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
Per 1 juni 1991 hopen wij onze intrek te hebben genomen op ons nieuwe adres:
KLOVENIERSBURGWAL 95
1011 KB AMSTERDAM
TEL. 020 - 6243474

Tot het zover is verblijven we nog op de Frederik Hendrikstraat 111-115.
1052 HN Amsterdam
Tel. 020 - 6865487 (wo+do+vr van 9.30 tot 17.00 uur)
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!



De Steundreun-Nieuwsbrief is een onregelmatig verschijnende uitgave van het Landelijk Steunpunt Zetten (LSZ) om iedereen op de hoogte te houden van onze activiteiten. Het is ons streven om elke twee maanden een Steundreun te doen verschijnen. Het redactionele gedeelte in deze eerste uitgave is wegens tijdgebrek bescheiden gebleven. Toch meenden wij reeds nu (d.w.z. vóór de behandeling van de cassatie in de zaak F op 14 mei) iedereen deze Nieuwsbrief te moeten doen toekomen. Oud nieuws is immers geen nieuws en het leek ons een zonde om jullie de informatie die in de landelijke pers de afgelopen twee maanden is verschenen te onthouden. We hebben uit alle publicaties een selectie gemaakt

Het zal nog wel enige tijd duren voordat onze Steundreun haar uiteindelijke vorm heeft gevonden. Er zijn verschillende rubrieken gepland waaronder: een rubriek "OPROEPEN" waarin men op roepen kan plaatsnemen waardoor mensen wellicht hun vroegere maatjes uit tehuizen weten terug te vinden; een rubriek "gedichten"; een rubriek "ingezonden brieven", waarin je je hart kunt luchten of iets belangwekkends kunt mededelen. En natuurlijk de rubriek "verschenen in de media" waarvoor we bij dezen een dringend beroep op iedereen doen om alles wat voor het LSZ van belang kan zijn naar ons toe te zenden. Te vaak gaat men er van uit dat het LSZ een artikel wel reeds in haar bezit zal hebben. Neem liever het risico dat wij iets dubbel krijgen toegestuurd dan helemaal niet. Met name berichten uit regionale bladen krijgen wij zelden of nooit onder ogen. Ook artikelen betreffende de kindbescherming en machtsmisbruik in het algemeen zijn voor ons belangrijk om in het archief te krijgen. Opsturen dus!!!

Tenslotte wil h

LSZ vanaf deze plaats een ieder die vol hoop en vrees naar de komende cassatie-behandeling toe leeft, heel veel sterkte wensen. Laten we erop vertrouwen dat de Hoge Raad goed op haar zware

taak is berekend. De lijdensweg van zovelen heeft al lang genoeg geduurd: Finkensieper moet achter slot en grendel!!!

Fred Stammeshaus Marian Waayer
Annie Bijnoord Christa Bijl
Mar Sprong Peter Destombes

Ex-pupillen Zetten eisen hogere schadevergoeding

Van een onzer verslaggevers

AMSTERDAM — Vijf ex-pupillen van de Heldringstichtingen in Zetten, die seksueel zijn misbruikt door voormalig directeur Finkensieper van deze instelling, gaan niet akkoord met een schadevergoeding van 3000 gulden die het bestuur hen wil betalen.

Amsterdam — dat de vrouwen financieel ondersteunt — is de hoge schadevergoeding volkomen terecht, omdat de vrouwen door de psychische gevolgen van het seksuele misbruik veel kosten hebben moeten maken.

Directeur Finkensieper was tot betaling van schadevergoe-

De vrouwen hadden claims ingediend die variëren tussen 75.000 gulden en 150.000 gulden, maar hebben het bestuur nog tot eind april de tijd gegeven om met een hogere schadevergoeding te komen. Mocht dit niet gebeuren, dan zal mogelijk een kort geding volgen.

Volgens mr. D. Pessers van het Clara Wichmaninstituut in

dingen van 3000 gulden veroordeeld, maar omdat hij failliet is, werd besloten een claim bij de stichtingen in Zetten in te dienen. Het bestuur wil eventueel een behandeling betalen bij het instituut voor psycho-trauma in Utrecht, maar volgens mr. Pessers kunnen de vrouwen 'geen psychiater meer zien'.

Volgens voorzitter W. Bakker van het bestuur van de Heldringstichtingen beperken de onderhandelingen tussen de advocaten zich alleen nog tot de 3000 gulden, waarvoor de stichtingen als werkgever zijn aangesproken. De stichtingen laten de verdere procedure aan de advocaten over, aldus Bakker.

Vanaf 4 oktober 1990 verzorgt het Projectenburo Jeugdhulpverlening te Amsterdam samen met het LSZ de fondsenwerving en de boekhouding. De financiële stand van zaken per 1 mei 1991 is als volgt:

INKOMSTEN

Maagdenhuisfonds	15.500
Koningin Juliana Fonds	5.000
Mama Cash	3.000
Projecten in Nederland	10.000
Benefiet Paradiso	7.389
Donateurs	5.711
TOTAAL	46.600

UITGAVEN

Via Giro (huur, telefoon, advertenties etc.)	27.378
Via Kas (kantoor, kleine inventaris, reiskosten etc.)	7.250
TOTAAL	34.628

SCHULDEN	
----------	--

Perscombinatie	2.000
Lening	3.000
TOTAAL	5.000

In afwachting van subsidie aanvragen die bij de overheid zijn of worden ingediend blijft het LSZ financieel volkomen afhankelijk van particuliere fondsen en sympathisanten.

We verzoeken daarom iedereen die ons en onze activiteiten een warm hart toedraagt om gul en gretig te storten op onze girorekening 1309856 of op ons banknummer 40.49.45.244, ten name van:

PROJECTENBURO JEUGDHULPVERLENING
AMSTERDAM
O.V.V. STEUNFONDS LSZ

Fred Stammeshaus

26-4-'91 Oproepen (personen) PERSCHIED

Landelijk Steunpunt Zetten roept sympathisanten die zich betrokken voelen bij de zaak FINKENSIEPER op om:

- 1 Slechts AKTIES te voeren tegen FINKENSIEPER die BINNEN de grenzen van de wet vallen!
- 2 Te VERTROUWEN op de Hoge Raad inzake de CASSATIE BEHANDELING op 14 mei a.s.
- 3 Geduld en zelfbeheersing op te brengen, hetgeen ook van de slachtoffers wordt gevergd. in de langdurig liepende FINKENSIEPERZAAK.
- 4 Met ons mee te FEESTEN wanneer FINKENSIEPER, naar

Justitie verbolgen over actie tegen Finkensieper

Van een onzer verslaggevers

ARNHEM - De Nijmeegse politie stelt een onderzoek in naar de herkomst van affiches die oproepen tot castratie van ex-directeur Th. Finkensieper van de Heldringstichtingen in Zetten. Onbekenden hebben het afgelopen weekeinde de posters aangeplakt in de buurt van de flat van Finkensieper in Nijmegen. De affiches verwijzen naar de cassatie die Finkensieper heeft ingesteld tegen het vonnis van het Arnhemse gerechtshof. Dat veroordeelde de ex-psychiater vorig jaar in hoger beroep voor ontucht met pupillen tot zes jaar gevangenisstraf. Op de inmiddels door de reinigingsdienst verwijderde posters staan een man

en een vrouw met bijl afgebeeld, met daaronder de tekst: 'Oproep: cas(tr)atie voor een verkrachter'. Volgens justitie in Arnhem gaat de tekst op de affiches 'echt te ver'. „De man is veroordeeld. Degenen die deze affiches hebben gemaakt, hebben zelf een extra straf bedacht. Dat kan absoluut niet.“

Het Landelijk Steunpunt Zetten plaatst vandaag in een aantal kranten een grote advertentie waarin het steunpunt afstand neemt van de affiches. In de advertentie zullen sympathisanten van de slachtoffers van Finkensieper worden opgeroepen hun acties binnen de grenzen van de wet te houden.

Oproepen (personen)

LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN tegen MACHTSMISBRUIK binnen de Kinderbescherming, Psychiatrie etc. Klachten en/of hulp vragen: tel. 020-6865487. Wo-do-vrij, van 9.30-17 u.

FINKENSIEPER doet beroep op mensenrechten... Mensenrechten zijn voor mensen, NIET voor monsters! Agnes.

FINKENSIEPER beroept zich op mensenrechten! BIZAR-BRUTAAL BANAAL! Pavlov.

FINKENSIEPER: mensenrechten?! ONTUCHT-VERKRACHTING-MISHANDELING-PLATSPUITEN-ISOLEREN-BEDREIGEN, bedoel je daar die „rechten“ mee?! De RECHTENLOZE kinderen van toen.

FINKENSIEPER: Oedipus had tenminste het lef om z'nf ogen uit te steken! Peter.

FINKENSIEPER mensenrechten?

Er was eens een dominees' zoon die lof dacht te oogsten in plaats van hoor doch 6 jaar bajes wordt zijn deel voor wat hij deed niet eens zo veel!
Otto

pers.combinatie 14-3-91

parool

Vrijdag 26 april 1991

'Oproep tot castratie van F. gaat te ver'

AMSTERDAM - Het Landelijk Steunpunt Zetten heeft vandaag zijn sympathisanten in advertenties opgeroepen hun acties tegen ex-psychiater Finkensieper 'binnen de grenzen van de wet' te houden.

Het Steunpunt neemt hiermee afstand van de affiches die rond de Nijmeegse woning van Finkensieper zijn opgedoken, met de oproep hem te castreren. Justitie kondigde gisteren een onderzoek naar de herkomst van de affiches aan.

"We zijn er van overtuigd dat deze affiches zijn gemaakt door sympathisanten van het Steunpunt. De echte slachtoffers van F. hebben de kracht niet meer om zoiets te doen," zei Annie Bijnoord van het Steunpunt gisteravond.

In de advertentie wordt gevraagd 'te vertrouwen op de Hoge Raad', waar Finkensieper in cassatie is gegaan tegen zijn veroordeling tot zes jaar celstraf wegens misbruik van aan hem

NIJMEGEN, 11 april — De wegens seksueel misbruik van pupillen tot zes jaar gevangenis veroordeelde voormalige geneesheer-directeur van de Heldring Stichting ir. Zetten drs. F. eist van uitgeverij De Perscombinatie dat deze niet langer advertenties plaatst waarin zijn naam of anderszins gegevens over hem worden vermeld waardoor hij herkenbaar wordt.

In de rubriek Oproepen van de kranten Het Parool, Trouw en de Volkskrant verschijnen regelmatig advertenties waarin informatie over F. wordt gegeven. Afgelopen vrijdag stonden in de kranten annonces waarin zijn volledige adres werd vermeld en waarin stond dat hij de paasdagen in Zwitserland had doorgebracht.

„Ik vind het wat al te bizar dat

Ex-psychiater F. eist advertentie

nu zelfs wordt vermeld waar ik mijn vakantie doorbreng”, zegt F. In een brief schrijft hij De Perscombinatie dat hij de oproepen beschouwt als een inbreuk op zijn recht op privacy. F. kondigt in zijn schrijven „nadere stappen” aan als de uitgever weigert vrijwillig in te gaan op zijn verzoek.

F. is van mening dat de advertenties er de oorzaak van zijn dat er in de afgelopen maanden twee keer is ingebroken in zijn flat in Nijmegen en twee keer in de kelderbox. De psychiater zegt vooral bij de laatste inbraak „verschrikkelijk gedupeerd” te zijn doordat bij die actie een door hem geleen-

de personal-computer is gestolen. In die computer had hij informatie opgeslagen over een onderzoek dat hij verricht in het kader van de studie filosofie die hij volgt aan de universiteit van Nijmegen.

Bij de inbraken zijn ook foto's van hem gestolen en werden persoonlijk aan hem gerichte brieven ontvreemd. Van een kennis die hem bezocht zijn tot twee keer toe de banden van de auto lek gestoken en werden de ruiten ingeslagen. De politie zegt geen zicht te hebben op de daders van de acties.

Woordvoester A. Bijnoord van het Steunpunt Zetten — een or-

ganisatie van slachtoffers van F. — zegt dat zijn verzoek „een reden te meer is om door te gaan, met het plaatsen van nog vervelender advertenties”. Bijnoord noemt het „banaal” dat F. zich beroept op zijn recht op privacy. „Een man die zeventien jaar lang mensenrechten heeft geschonden, bezit een dergelijk recht niet. Het is een goede zaak dat hij last heeft van zijn vrijheid”.

Directeur C. Smaling van De Perscombinatie, verantwoordelijk voor het advertentiebeleid, zegt dat de bewuste advertenties hem nog nooit zijn opgevallen. Hij zal

Oproepen (personen)

Vandaag is LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN van 9.30 tot 17 uur tel. bereikbaar 020-6865487.

Aan de heer FINKENSIEPER: dat er in mei 1970 tegen mijn zin in abortus is gepleegd in het Ziekenh. te Wageningen.

Dr. Finkensieper mag ik even wat recht, ZETTEN

FINKENSIEPER v.a. nu breekt de hel los. Christa.

FINKENSIEPER
wij zwijgen nooit. Nel.

FINKENSIEPER
Jij verkrachter uit onze nachtmerrie. Jij maakt om je verdiende straf zo'n herrie. Wat jij ons hebt aangedaan zal in ons geheugen blijven staan. Ik haat je voor mijn leven en zal je dit nooit vergeven. Zetten had nooit mogen bestaan. Jij verdient die smet op jouw naam.

Het recht zal zegevieren. YH

FINKENSIEPER

de sporen van de verwoestingen die zijn aangericht zijn nog dagelijks aanwezig. Kinderbeschermers bedankt! Nel.

finkensieper
Wij worden grote en groter, jij steeds kleiner.
TINA EN ALLE ANDEPEN.

Theo Finkensieper, ik dacht dat vuilverwerking een publieke zaak was. Anita Keizer.

FINKENSIEPER, jij moet voor de hoge raad. Ik stond vroeger voor jou BANG ?? Ineke.

Finkensieper: mij de mond snoeren? Te laat! Lucy.

LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN en aanhang laat zich niet opnieuw monddood maken door de trukjes van de verkrachter FINKENSIEPER!

LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN heeft NIETS te maken met inbraken bij FINKENSIEPER.

Deze SMERIGE insinuaties grenzen aan smaad!

Kindereen toen in Zetten, volwassen vrouwen en mannen nu in „vrijheid” laten zich niet opnieuw de mond snoeren door de dreigementen en/of beschuldigingen van de verkrachter FINKENSIEPER.

Landelijk steunpunt Zetten feliciteert de bewoners van Zetten met hun prachtige initiatief om de naam FINKENSIEPERLAAN voorgoed uit Zetten te laten verwijderen.

FINKENSIEPER: blijf met je poten van Landelijk Steunpunt Zetten af!

FINKENSIEPER als jij voor de norm normaal staat, verklaar mij dan maar liever gek. W. Vrankrijk.

FINKENSIEPER blijft proberen ons te isoleren. Walter.

Finkensieper blijf van het Steunpunt af. Aan de slachtoffers heb je al gezeten.

Finkensieper, dat jij nog steeds vrij rondloopt? Had jij je al niet moeten melden bij de Schevingse-Gevangenis.

FINKENSIEPER heeft last van zijn vrijheid, ik ook, oudbewoner REKKEN. Peter.

FINKENSIEPER hoe lang duurt het nog, voordat je kotsmisselijk van jezelf gaat worden?! J. Sophia Koolma.

FINKENSIEPER, je moet maar zo denken: beter aangetast in je privacy dan in je kruis! Marian.

Finkensieper, je krijg toch niet je zin. Wij blijven doorstrijden tot het einde toe 16 jaar lang onafgebroken misbruik gemaakt van de aan u toevertrouwde pupillen is voor ons geen reden om geen acties te ondernemen of de publiciteit te zoeken. Kroon.

Finkensieper, je bent een minnikel. M.S.

Finkensieper, u kunt ons niet dwingen om u uit de publiciteit te laten. Wij hebben genoeg met u meegemaakt en publiciteit over u is voor ons een alternatief. Kroon.

Finkensieper, wij laten ons de mond niet snoeren. A. te U.

FINKENSIEPER wij moeten de publiciteit wel zoeken anders blijft het onaangeroerd en dan weet nog niemand wat Finkensieper heeft gedaan. Visser.

Finkensieper, wij blijven in de publiciteit, wij laten ons niet kennen. Wij zijn te zwaar beschadigd en hebben daar na 16 jaar nog steeds last van. Van de Akker.

Finkensieper moet levenslang krijgen. Vele pupillen die aan zijn zorg toevertrouwd zijn hebben voor hun hele leven een trauma. Zwarts.

Th. FINKENSIEPER je bent veroordeelt wegens VIJF-VOUDIGE VERKRACHTING. In WERKELIJKHEID heb je er VEERTIEN tot VIJFENTWINTIG te pakken genomen. DEZE VROUWEN ZIJN GEESTELIJK DOOD. Op VIJF na. DIE DRAGEN JOUW KINDEREN VOOR DE REST VAN HUN LEVEN. HET GEVOLG VAN JE UEBERMENSCH PRAKTIJEN. (I.R. Witsel).

Theo Finkensieper? Aange-taste privacy? Zand erover! Herman.

Theo Finkensieper heb je nog niet genoeg monden gesnoerd? Margreet.

FINKENSIEPER. Wij laten ons niet opnieuw de mond snoeren. Niet door PLATSPUITEN-ISOLEERCELLEN-MISHAN DELINGEN of SEXUEEL GEWELD, laat staan door het afdwingen van een spreekverbod d.m.v. dit soort advertenties! Annie Bijnoord.

FINKENSIEPER wil de advertentiecampagne van Steunpunt Zetten verbieden. Hoe durft hij! Tina en alle anderen.

FINKENSIEPER, wanneer hou je nou eens op met het schenden van de mensenrechten. Mieke.

FINKENSIEPER: je kunt je beter in je privacy aangetast voelen dan in je kruis.

Finkensieper

(Van een verslaggever)
AMSTERDAM — Het Steunpunt Zetten heeft verontwaardigd gereageerd op een brief voormalig directeur H. Finkensieper van de Helder Stichting in Zetten naar de Perscombinatie heeft gestuurd. Finkensieper, diegens seksueel misbruik van zijn pupillen tot zes jaar gevangenisstraf is veroordeeld, eist van de uitgeverij van de Volkskrant, Trouw en Het Parool dat er een einde komt aan de advertentiecampagne in deze kranten tegenover hem wordt gevoerd.

Finkensieper vindt de advertenties die door zijn slachtoffers worden geplaatst een inbreuk op zijn privacy. In de week geleden stond in de

Ex-psychiater doet beroep op mensenrechten

DEN HAAG, zaterdag

De wegens seksueel misbruik van meisjes veroordeelde psychiater drs. Theo Finkensieper gaat bij de Hoge Raad gebruik maken van een tendens in de Europese rechtspraak, waarbij getuigen persoonlijk in de rechtszaal dienen te verschijnen.

Finkensiepers advocaat mr. E.Ph.R. Sutorius heeft bevestigd dat hij zich daarbij vooral zal baseren op een rapport van de Commissie voor de rechten van de mens — over een Franse strafzaak — dat onder meer vaststelt dat het van het allergrootste belang is dat rechters zich zelf een indruk van de betrouwbaarheid van getuigen moeten kunnen vormen.

Getuigen

Zowel de Arnhemse rechtbank als het gerechtshof, die Finkensieper vorig jaar veroordeelde tot 6 jaar gevangenisstraf, heeft uitdrukkelijk ervan afgezien de vrouwen op te roepen, die hebben verklaard als jong meisje in de Heldringstichtingen te Zetten jarenlang het slachtoffer te zijn geweest van Finkensiepers lusten. In de getuigenissen van deze aangeefsters lag wel het zwaartepunt van het bewijs.

Het Nederlandse strafproces, waarin het persoonlijke verschijnen van getuigen heel vaak achterwege blijft, lijkt zijn langste tijd te hebben gehad. Onder de druk van de Europese Commissie en het Hof voor de Mensenrechten in Straatsburg zullen officieren van justitie en rechters steeds vaker moeten besluiten getuigen op te roepen, zelfs als een verdachte of diens advocaat niet zelf erom heeft gevraagd.

Strafproces

De Amsterdamse hoogleraar straf- en strafprocesrecht prof. mr. S.A.M. Stolk zegt in het blad *Delikt en Delinquent* dat de Straatsburgse opvatting „wel eens ingrijpende gevolgen kan hebben voor onze wijze van procesvoering”. En in het *Advocatenblad* signaleert mr. T. Spronken van de Rijksuniversiteit Limburg de noodzaak tot „diepgaande bezinning op de hele structuur van ons strafproces”.

De Europese Commissie gaat ervan uit dat inbreuk wordt gemaakt op het Verdrag van Rome als niet al het bewijs ten laste van een verdachte in zijn aanwezigheid op een openbare terechtzitting wordt gepresenteerd. Hoewel Cardot in het vooronderzoek bij de rechter-commissaris gelegenheid had gehad de verklaringen van getuigen en medeverdachten te betwisten, is volgens de Commissie niet aan alle vereisten voldaan omdat hij op de terechtzitting geen kans had gekregen op tegenspraak en ondervraging in hun aanwezigheid.

Hoe de Hoge Raad in de zaak van drs. Finkensieper rekening zal houden met de, volgens verdrag dwingend voorgeschreven integratie van de Straatsburgse opvattingen, is niet te voorspellen. Mocht het komen tot cassatie en een verwijzing van de zaak naar een ander gerechtshof dat dan wel de getuigen moet horen, dan dient zich een volgend praktisch probleem aan: de vrouwen hebben al eerder aangekondigd dat zij zich liever justitieel laten gijzelen dan dat zij één woord in de rechtszaal spreken.

telegraaf 9-3-91

Finkensieper eerder voor Hoge Raad

TELEGRAAF 12-4-91

NIJMEGEN, vrijdag

De tot zes jaar gevangenisstraf veroordeelde ex-psychiater H.O.Th. Finkensieper zal al op 14 mei voor de Hoge Raad, het hoogste rechtscollege in Nederland, moeten verschijnen. Dat is ruim vier maanden eerder dan algemeen werd verwacht, zo heeft de raadsman van Finkensieper, mr. E. Sutorius gezegd.

Mr. G. Spong zal Finkensie-

per voor de Hoge Raad verdedigen. Naar verwachting zal de verdediging zich concentreren op de vraag of het terecht was dat zowel de Arnhemse rechtbank als het Arnhemse gerechtshof heeft geweigerd de slachtoffers opnieuw (in het openbaar) te laten getuigen. Volgens mr. Sutorius zijn daarmee elementaire rechten van de verdachte geschonden. Sutorius beroept zich daarbij op de Europese Verklaring voor

de Rechten van de Mens.

Als de Hoge Raad de cassatie van de ex-psychiater en zijn raadsliden afwijst, zijn er geen mogelijkheden meer en zal de ex-directeur van de Heldring Stichtingen in Zetten zijn zes jaar gevangenisstraf moeten uitzitten. Wijst de Hoge Raad de bezwaren toe, dan wordt de zaak terugverwezen naar een ander gerechtshof.

KINDERBESCHERMING

KINDERBESCHERMING,
TOTALE ONTFERMING,
ZORG ZONDER LIEFDE.
ER WORDT NIETS AAN JE GEVRAAGD,
AF EN TOE BIJ DE RECHTER GEDAAGD,
DIE ZEGT:

ER KOMT NIETS VAN JE TERECHT,
WERK MEE, HET IS BETER VOOR JE,
ECHT!

...NAAR EEN GESLOTEN INRICHTING,
JE HAAR ERAF
DRIE DAGEN WENNEN IN EEN CEL
BIDDEN HELPT NIET, GOD BEMOEIT ZICH NIET,
MET DEZE HEL
OPEENS MEERDERJARIG,
OP JEZELF, LEVE DE VRIJHEID!
EEN TIJDJE VERGEET JE DE HAAT
JE WORDT OUDER...

HET VERLEDEN KOMT TERUG

ER IS NIETS
DAT JE ZOMAAR ACHTER JE LAAT,
EEN KB - VERLEDEN,
DOET ZEER, NU, IN HET HEDEN
DE KINDERBESCHERMING,
TOTALE ONTFERMING,
NIET VOOR EVEN...
...MAAR JE HELE LEVEN

(Peter Destombes)

Aanval op naam Finkensieper- laan

Van onze correspondent

ZETTEN — Het bestuur van de Heldringstichtingen in Zetten wil af van de naam 'Finkensieperlaan'. Volgens J. Broers, die zelf aan het laantje woont, roept de straatnaam te veel associaties op met de voormalige directeur van de Heldringstichtingen die door het Arnhemse gerechtshof is veroordeeld wegens seksueel misbruik van pupillen. De directeur, die alles ontken, is tegen de uitspraak van het hof in cassatie gegaan.

Volgens Broers is er bij de gemeente Valburg al een verzoek ingediend om de straatnaam te wijzigen. Het straatje ligt op het terrein van de stichtingen. Wethouder Van Donk van Valburg — en met hem de meerderheid van B & W — vindt een wijziging niet echt nodig: „Tenslotte is het straatje vernoemd naar de vader van de ex-psychiater, die in Zetten predikant was. Het gaat dus om een andere persoon dan de man die nu ter discussie staat.” Volgens Van Donk zal het verzoek binnenkort worden besproken in de adviescommissie algemeen bestuur.

AD 10-4-91

Annie Bijnoord wint M/V-prijs

De M/V-prijs 1991 is op 26 maart aan Annie Bijnoord uitgereikt. De genomineerden voor deze emancipatieprijs (die overigens niet perse aan een vrouw overhandigd hoeft te worden; mannen die goed werk doen op emancipatiegebied kunnen ook in aanmerking komen) waren dit jaar de Stichting Vrouwen Bouwen en Wonen, Annie Bijnoord en Mária van Veen.

De Stichting Vrouwen Bouwen en Wonen werkt sinds 1982 aan een betere woonomgeving, vooral voor vrouwen, waarbij sociale veiligheid voorop staat.

Mária van Veen is voorzitter van de Vrouwenbond FNV en zet zich al jaren in voor betaald werk voor vrouwen en voor herverdeling van de taken binnens- en buitenshuis.

Annie Bijnoord is schrijfster en actief in het Steunpunt Zetten, de actie- en opvanggroep die zich inzet voor slachtoffers van kindermisbruik in kindertehuizen. Het Steunpunt is opgericht naar aanleiding van het proces tegen ex-psychiater/directeur Finkensieper, die jarenlang aan de Heldringstichtingen verbonden was en grove misbruik maakte van zijn positie. Finkensieper werd wegens seksueel misbruik van pupillen veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf.

Annie Bijnoord kreeg de prijs, een zeefdruk van Ans Wortel, tijdens het KRO-programma M/V-magazine uitgereikt. Zij haalde de meeste stemmen van luisteraars, omdat zij voor een doorbraak heeft gezorgd bij het aan de kaak stellen van misstanden binnen de kinderbescherming. Annie Bijnoord zag het als een erkenning van alle slachtoffers ("daar heb je dat nare woord weer") van machtsmisbruik. Maar ze vindt het vooral belangrijk dat ook mensen uit het Kinderbeschermingscircuit op haar gestemd hadden.

De ets van Ans Wortel is, hoewel zeer waardevol, toch nog een troostprijs. Want de veroorzaker van de ellende, Finkensieper, loopt nog steeds vrij rond; hij is in cassatie gegaan. De zaak dient 14 mei bij de Hoge Raad. (AK)



Annie Bijnoord (r) krijgt de M/V-prijs 1991, een zeefdruk van de schilderes Ans Wortel, uit handen van Anke Westerveld, de winnares van vorig jaar.

M / V - P R I J S

mikas gids

Neen, ik was niet gedoopt en ik wilde de geestesstroming aanvaarden, ervan leren en begrippen syntheseren. Ik veloochende vertrouwen en werd van de zegening weggerukt omdat ik mijn handen niet wist te vouwen. "Verraders" waren wij; spreekverbod van een week, buitengesloten.

Valse waarden vindend, leugens verspreidend, zoekend naar reden Vastlopen binnen een week door aannames binnen een valse waardebeeping. Mijn frustraties eindigend in een agressie "Wat ben ik voor een trauma-verwekkend monster als ik leugens verspreid waarin ik geloof?" Haar poging te overheersen zonder reden, alleen als uiting van macht. "U maakt mij kapot"; ik stootte haar af en verviel in legerdiscipline. "Wat is dit voor moreel-afbrekende geestelijke leiding, ik heb liefde nodig", verwoordde ik. "Daarom niet, mijn geloof is niet het uwe". Een geestelijke kastijding. Zij brak mij af, haar ideaal voorbijgestreefd door praktische kennis, vond zij zichzelf scharrelend tussen niet verwerkte trauma's. Diepgang verdwijnt als een man respect zoekt in zijn mentrix en geen vertrouwen vindt...Tot afstoting volgt.

"Waarom leven wij niet gemengd met de meisjes?" Nooit had ik jou dit mogen laten vragen. Jij kreeg de klappen en ik werd weer gepakt voor "opstoken" en kon nergens klagen. Wij liepen weer door de min 20 graden Celsius. Labiel en wezenloos. Gedachtenloos omdat het bloed te traag stroomde door je bolleboos.

De pap kreeg ik niet naar binnen en ruide die voor een half sneetje brood met rechts-naaste buurman en toen na enige dagen de zaagselbrij tijdens de ruil werd opgemerkt kreeg ik slaag. Flatneuroses in peproportioneerde dosis. Afstoting, geen antwoord op het geestelijk overwicht.

Inpeperen: wel het plezier maar niet de problemen, mijn moraal die was verdwenen; afstoting, wezenloosheid, koudeshock, longontsteking. Waarom wij; instructies van het leger. Warmte min 24 's nachts.

(Ab Wink)

BE

D91



Blijde gezichten na de uitspraak van de Hoge Raad Di. 1 Okt.
Foto: Walter

Cassatie Finkensieper afgewezen: zes jaar celstraf nu definitief

Van een onzer verslaggevers
DEN HAAG – De Hoge Raad heeft gisteren het cassatieverzoek van de Zettense ex-psi-
chiater Th. Finkensieper op alle punten afgewezen.

Dat betekent dat de zes jaar gevangenisstraf die het Arnhemse gerechtshof Finkensieper vorig jaar oplegde, in beginsel ten uitvoer kan worden gelegd. Finkensieper werd veroordeeld wegens seksueel misbruik van pupillen in de Helderings-
tichtingen in Zetten, waar hij jarenlang psychiater en behandelingsdirecteur was. In navolging van de rechtbank werd hem destijds ook door het hof voor elf jaar het recht ontnomen zijn beroep als geneeskundige uit te oefenen. Deze straf is nu eveneens onherroepelijk. Finkensieper heeft nog ruim een week om een gratieverzoek in te dienen. Als hij dit doet, zal justitie eerst een beslissing van de minister op dit verzoek afwachten. Daarna kan hij worden opgeroepen zich bij een strafinrichting te melden. Mocht de

ex-psi-
chiater zich nog tot het Europese Hof wenden, dan heeft dit voor de straf geen directe gevolgen. Justitie kan gewoon met uitvoering van het arrest beginnen.

Het landelijk steunpunt Zetten heeft verzocht de straf zo snel mogelijk ten uitvoer te leggen. Het steunpunt herhaalde een verzoek het paspoort van Finkensieper in beslag te nemen, „om een eind te maken aan het voortdurende angstgevoel bij de betrokkenen dat Finkensieper zich alsnog aan de opgelegde straf zal proberen te onttrekken.”

Bij het Medisch tuchtcollege in Eindhoven is opnieuw een zaak aangespannen tegen de ex-psi-
chiater. Het tuchtcollege zette Finkensieper eerder al voor het leven uit zijn ambt, na een klacht dat hij een kind had verwekt bij een patiënte uit zijn privé-praktijk. De nieuwe klacht betreft één van de slachtoffers uit de strafzaak. Zij wil dat het tuchtcollege ook een oordeel velt over de handelwijze van de psychiater jegens de pupillen in Zetten.

Uit: Trouw, 2 Okt. '91.



DE DREEF
VUILE
HANDEN

Al eerder
klachten
over tehuis
Justitie kondigt onderzoek aan

Foto: Martien Schröfer

Finkensieper definitief veroordeeld! Een tweede kinderbeschermingsschandaal naar buiten gebracht. Schadevergoedingen mede tot stand weten te brengen, zowel in de zaak Zetten als bij andere, "kleinere" zaken. Kamervragen in Den Haag. Honderden berichten in landelijke en regionale dag- en weekbladen. Televisieuitzendingen en radioprogramma's. Bijdragen in de structurele reorganisatie op het gebied van juridische wetgeving en kinderbescherming. Grote successen en kleine successen.

Velen hebben hier de afgelopen anderhalve jaar onmisbare bijdragen aangeleverd. Zowel de verscheidene medewerk(st)ers van het Landelijk Steunpunt Zetten als al die andere sympathisanten en slachtoffers van machtsmisbruik. We hebben het samen, met elkaar, weten te bewerkstelligen. We hebben al ons verdriet en woede weten te bundelen.

Wat verantwoordelijke instanties, directeurs en ambtenaren hadden moeten doen heeft een klein actiegroepje, bestaande uit vrijwilligers, voor elkaar weten te boksen. We hebben hoeken en uppercuts uitgedeeld, maar ook moeten incasseren.

Als Finkensieper eindelijk definitief in de gevangenis zit, komt er een groots feest! We weten nog niet of we dit feest in besloten sfeer gaan laten plaatsvinden danwel in Paradiso of Vrankrijk. Dat zal onder meer afhangen van de vraag hoe het L.S.Z. verder wil gaan. De vraag is nu of we in dit sneltreintempo door moeten gaan of dat we onszelf op de WAAK - vlam zetten.

Voorop blijft staan dat misbruik te allen tijde bestreden dient te worden. Op wat voor manier en waar dan ook.

Fred Stammeshaus.



Medwerk(st)ers van het L.S.Z., van links naar rechts: Mar, Christa, Annie, Fred, Marian, aan HET bureau.

Foto: Martien Schröfer

Voor G.

Eindelijk, vandaag
ben jij berecht
vandaag werd
mijn verleden heden
de naam klopt niet
maar via F
heb ik mijn jeugd gewroken.

Nel Willems

Door de hechtheid
van de "groep"
waaiden de emoties op
tot ongekende hoogte
we zijn vreemden
van elkaar
maar eindelijk vond
ik vandaag
mijn verloren gewaande
FAMILIE.

Nel Willems.

Deze nieuwsbrief is tot stand gekomen dankzij bijdragen van:

Trudy Smit - van Stroe, Marian Waayer, Christa Bijl, Fred Stammeshaus, Annie Bijnoord, Martien Schröfer, Fried Wildeboer, Walter, Sophia Koolma, Ria Wieringa.

Druk: Vrouwendrukkerij Muchachas

Frederik Hendrikstraat 111 - 115

Amsterdam

PERSVERKLARING

CASSATIEVERZOEK FINKENSIEPER AFGEWEZEN

Vandaag, 1 Oktober 1991 om 12.00 uur, is door de Hoge Raad het laatste oordeel geveld in wat genoemd mag worden het grootste kinderbeschermingsschandaal van deze eeuw. Een kinderbeschermingsschandaal dat het daglicht niet kon verdragen en daardoor ruim 17 jaar voort kon duren tot het moment waarop het daglicht, in de vorm van de vrouwen die de moed hadden Finkensieper aan te klagen, zó fel en krachtig werd dat de misdaden, begaan door F., eindelijk volop in de schijnwerpers kwamen te staan.

Gedurende de tergende procesgang waren er vele momenten van wanhoop en moedeloosheid te bespeuren bij de direkt en indirekt betrokkenen. Met name het schandaal rondom het zogenaamde stempeltje. Door een ontbrekend stempeltje, op een aan F. uitgereikte dagvaarding, werd de man die zich schuldig had gemaakt aan weezinwekkende praktijken, tot ieders verbijstering 'voorlopig' op vrije voeten gesteld. Nu, 27 maanden na de voorlopige in vrijheidstelling en na het laatste oordeel van de Hoger Raad, doen wij een beroep op het Ministerie van Justitie er zorg voor te dragen dat Finkensieper zijn straf daadwerkelijk zal ondergaan. Wij verzoeken de Minister van Justitie op grond van de Interimwet Paspoorten (Stb. 1988, 25), gebruik te maken van art. 2 waardoor overgegaan kan worden tot inbeslagname van het paspoort van Finkensieper. Tevens verzoeken wij de Minister van Justitie het Openbaar Ministerie de opdracht te geven tot onmiddellijke aanhouding van Finkensieper. Dit om een einde te maken aan het voortdurende angstgevoel bij de betrokkenen dat F. zich alsnog aan de opgelegde gevangenisstraf zal proberen te onttrekken.

Het vonnis, 6 jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf, is vandaag door het hoogste Rechtsorgaan bekrachtigd. De laatste stuip trekking van de voormalige directeur-psychiater van de Heldring Stichting, een Kinderbeschermingsinstituut, is teniet gedaan. Finkensieper werd veroordeeld voor de door hem begane misdaden. Op het uitgesproken vonnis staat zijn naam. De naam van een eendling. Er zouden meerdere namen moeten staan: de namen van vele personen en instanties die zich moreel medeplichtig hebben gemaakt aan de daden van Finkensieper door het voortdurend negeren van de afgegeven signalen en noodkroten. Zij, die de mogelijkheden hadden om tijdig in te grijpen en dat hebben nagelaten, zijn in de harten van de straf en civielrechtelijke aanklagsters en de honderden sympathisanten, die ieder op hun eigen manier geknokt hebben om deze zaak tot een goed einde te brengen, vandaag mede veroordeeld:

Bestuur en Directie van de Heldring Stichting	: Zij geloofden niet of zwegen
Personeel van de Heldring Stichting	: Zij geloofden niet of zwegen
Plaatsende instanties	: Zij geloofden niet of zwegen
Kinderrechters	: Zij geloofden niet of zwegen
Voogden of voogdessen	: Zij geloofden niet of zwegen
Ministerie van Justitie	: Zij veroordeelden, na 201, jaar
Inspectie van Justitie	: Zij deden niets
Inspectie van W.V.C.	: Zij deden niets
Politiek Den Haag (Volksvertegenwoordigers!)	: Zij deden niets

Isolercellen, platspuiten, psychische en lichamelijke mishandeling, seksueel geweld: de zaak Finkensieper staat niet op zich. Het is mede te danken aan de aanklagsters van Finkensieper dat het inmiddels duidelijk is geworden dat machtsmisbruik, helaas, geen uitzondering is binnen de wereld van de kinderbescherming en de psychiatrie. Door het zwijgen te doorbreken kon er uiteindelijk recht worden gedaan aan de gevoelens van de vele betrokkenen in het vandaag beslechte kinderbeschermingsschandaal. Door het zwijgen te blijven doorbreken, krachten te blijven bundelen, aan te blijven klagen, hopen wij met zijn allen dat er een einde zal komen aan de uitwassen binnen de hulpverlening!

Hieronder een brief van Rosa van Tijn, die ze geschreven heeft naar Nelleke van der Drift, VPRO nr. 35 "achterwerk".
"Nu is dat anders"

Toen ik zes was ben ik een paar keer misbruikt door keer misbruikt door een kennis van een tante. Vanaf mijn veertiende tot nu ben ik acht keer aangerand. Je kunt je dus voorstellen dat ik altijd de grootste moeite had met contact met jongens. Gewoon praten (op school) ging wel, op feestjes ook. Maar verder... Ik was bang als ze dicht bij mij kwamen maar vond dat ook wel leuk, soms. Of ik werd uitgenodigd voor "een kopje thee". Dan wilden ze dus vrijen. Ik was teleurgesteld en bang. Ik zei niet altijd meteen nee, maar pas als het knuffelen een eindje gevorderd was en mijn angst te groot werd. Zij waren dan altijd kwaad en gekwetst. Ze zeiden: "Niet?". Soms zei ik: "Omdat ik bang ben". Maar verder zei ik nooit iets. Het ging ze niets aan, en ik schaamde me. Raakten ze me aan, dan bevroor ik. ... Sommigen jongens werden daar vreselijk opgewonden van, anderen stootte het juist af. Toen ik 21 was begon ik regelmatig met jongens naar bed te gaan. Het was fijn, maar ik was ook bang. Die angst kwam dan ineens op. Omdat we iets deden wat een aanrander, of de pedofiel ook deed. Ik bevroor weer en reageerde op geen enkele (onschuldige) liefkozing. De eerste jaren dat ik seksueel actief was heb ik die angsten verborgen. Ik wilde er absoluut niet over praten met mijn partner, omdat ik een zo normaal mogelijk verhouding verhouding wilde, niet overschaduwd door mijn verleden. Nu is dat anders.

Mijn huidige vriend kent meerdere vrouwen die aangerand/verkracht zijn, en weet wat de gevolgen zijn voor vrouwen. Als we vrijen, elkaar aanraken, of gewoon dicht bij elkaar staan, en ik word plotseling bang, dan kan ik dat gewoon zeggen. Hij vraagt mijn voorzichtig wat hij kan doen. In het begin wist ik niet wat ik moest zeggen: "Ga een beetje achteruit", "Raak me heel zacht aan" of iets dergelijks. Hij doet dan wat ik vraag en na ongeveer een halve minuut is mijn angst weg en gaan we door waar we mee bezig waren. Als ik niet zeg dat ik bang ben blijft het nog wel een half uur of langer om me heen hangen. Als ik zo'n flits van angst heb tijdens het vrijen en als ik dat niet zeg, voel ik mij achteraf verkracht. Dat gevoel wordt nog verergerd omdat ik "Stop" had kunnen zeggen maar dat niet durfde. Mijn advies aan meisjes en vrouwen met trauma's over aanranding/verkrachting: zeg tegen je (mogelijke) vriend dat je gewelddadige ervaringen heb gehad met mannen. Mannen zijn heus geen ongevoelige barbaren. Ze zullen nooit begrijpen hoe het echt is (tenzij ze zelf worden aangerand), maar begrip opbrengen kunnen ze best. Het is pijnlijk, omdat je het dan ook weer moet herleven. Bedenk ook, omdat mannen hier meestal geen ervaringen in hebben je ze alles precies moet uitleggen, ook hoe moeilijk, pijnlijk of beschaamd je je voelt nu je dit zegt. Er zijn natuurlijk ook klootzakken die zeggen dat je het zelf wel uitgelokt zal hebben. Dan weet je meteen dat je daar geen vrienden mee wilt worden!

DEN HAAG — „Is het waar? Is 'ie nu echt veroordeeld? Tjonge, het is voorbij. Ik hoef niet meer." Brigitte, één van de Zettense pupillen die twee jaar geleden aangifte deden tegen psychiater Th. Finkensieper, kan heel even de werkelijkheid niet bevatten.

Vijftien jaar geleden, ze was net twaalf jaar, werd ze in de Heldringstichtingen in Zetten geplaatst. Twee jaar later verliet ze de inrichting, beschadigd en gekwetst. Ze was een jaar lang, week-in, week-uit, door Finkensieper seksueel misbruikt. Therapie, noemde hij dat. Pas in 1983 durfde ze haar verhaal voor het eerst aan iemand te vertellen. Want wie geloofde een ex-pupil uit Zetten?

Gisteren bepaalde de Hoge Raad dat er aan de veroordeling van Finkensieper, mede gebaseerd op Brigitte's uitvoerige verklaring, niets schort. Het gerechtshof in Arnhem heeft in november vorig jaar, in navolging van de rechtbank in die stad, de ex-psychiater op deugdelijke gronden tot zes jaar veroordeeld. „Dit is voor mij eigenlijk het hoogtepunt van jarenlang knokken. Ik kan nu het boek-Finkensieper dicht-slaan", zegt Brigitte. En, ze zal het niet ontkennen, ze is innig tevreden.

De Hoge Raad heeft alle zes bezwaren verworpen, die Finkensiepers advocaat mr. G. Spong tegen de uitspraak van het gerechtshof had ingebracht. Ook het bezwaar, dat het hof destijds tot twee keer toe weigerde de slachtoffers op te roepen voor een verhoor tijdens de terechtzitting.

De verdediging had daarom gevraagd omdat zij van mening was dat de strafrechters zich een eigen oordeel dienden te vormen over de betrouwbaarheid van de getuigen. Het hof wees dat verzoek af, omdat op één na alle getuigen door de rechter-commissaris waren gehoord in aanwezigheid van de advocaat van Finkensieper. De raadsman mocht bij die gelegenheid vragen stellen aan de getuigen.

Belasten

Het hof stelde vast dat een nieuw verhoor de slachtoffers onnodig emotioneel zou belasten. De weigering slachtoffers als getuige op te

roepen heeft Finkensieper niet in zijn verdediging geschaad, oordeelde het hof. De Hoge Raad vindt dit ook.

In één geval is een slachtoffer alleen door de politie gehoord. Zij kon een nieuwe ondervraging door de rechter-commissaris niet aan. Volgens Spong had het hof haar beschuldigingen daarom buiten beschouwing moeten laten.

Maar de Hoge Raad vindt dat ook dit cassatiemiddel geen hout snijdt. Haar verklaring kan, zo stelt het rechtscollege, wel degelijk bijdragen tot het bewijs tegen Finkensieper, omdat „deze voldoende steun vindt in de andere."

Eerder had procureur-generaal mr. J. Rummelink wel enige aarzeling laten doorschemeren op dit ene punt. De tegenwoordiger van het openbaar ministerie opperde zelfs dat de Hoge Raad bij verwerping van deze verklaring gebruik zou kunnen maken van zijn bevoegdheid een iets lagere gevangenisstraf op te leggen.

Stempeltje

Bij de zitting van de Hoge Raad waren enkele slachtoffers en tegenwoordigers van het landelijk steunpunt Zetten aanwezig. De uitspraak riep opnieuw heftige emoties op. Eén van de vrouwen vroeg buiten de zittingszaal aan griffier jhr. mr. W. van Nispen tot Sevenaer: „Vergeten jullie dit keer alsjeblieft het stempeltje niet?" Finkensieper werd twee jaar geleden op last van de Arnhemse rechtbank uit voorlopige hechtenis ontslagen, omdat justitie een datumstempeltje op zijn dagvaarding had vergeten te zetten.

Volgens het steunpunt Zetten heeft de Hoge Raad gisteren „het laatste oordeel geveld in het grootste kinderbeschermingsschandaal van deze eeuw." F. Stammeshaus van het steunpunt riep justitie op „er voor te zorgen dat Finkensieper zijn straf daadwerkelijk zal ondergaan."

Aan het ministerie werd gisteren een petitie overhandigd met het verzoek het paspoort van de ex-psychiater in beslag te nemen. Het steunpunt vreest dat Finkensieper naar het buitenland zal vluchten.

Verblijfplaats

Finkensieper is niet verplicht zijn woon- of verblijfplaats door te geven aan justitie. Hij is in de afgelopen maanden, onder druk van acties, enkele keren verhuisd. Het parket van de procureur-generaal in

Arnhem, dat belast is met de uitvoering van het vonnis tegen Finkensieper, denkt niettemin op de hoogte te zijn van de huidige verblijfplaats van de ex-psychiater. „Wij denken dat wij dat weten, ja", aldus een woordvoerder. Hij wijst er op dat ook het openbaar ministerie zich terdege bewust is van de emotionele kanten van de zaak.

Het steunpunt Zetten merkte gisteren in een verklaring op dat veel meer personen en instanties „moreel medeplichtig zijn aan de daden van Finkensieper." „Zij hebben de afgevegen signalen en noodkreten voortdurend genegeerd. Zij hadden mogelijkheden om tijdig in te grijpen en hebben dat nagelaten." Hij noemde in dit verband bestuur, directie en personeel van de Helderingsstichtingen, justitie, inspecties en de volksvertegenwoordiging.

Het steunpunt wil ook dat er in de instellingen voor kinderbescherming „een diepgaand onderzoek" wordt ingesteld naar mogelijk machtsmisbruik. Justitie zou ook plannen moeten gaan ontwikkelen om excessen zoals in Zetten te voorkomen.

Bij het Medisch Tuchtcollege in Eindhoven ligt inmiddels een nieuwe klacht tegen Finkensieper. Het college had hem eerder al voor het leven de bevoegdheid ontnomen zijn beroep als geneeskundige uit te oefenen, omdat hij een kind had verwekt bij een patiënte uit zijn privé-praktijk. Deze uitspraak is inmiddels ook in hoger beroep bevestigd door het gerechtshof in Den Bosch.

De nieuwe klacht is ingediend door Brigitte. „Ik vind dat het Medisch Tuchtcollege ook een oordeel moet geven over wat hij pupillen in Zetten heeft aangedaan. Bij die andere zaak ging het tenslotte om een vierjarige vrouw, in Zetten ging het om kinderen."

De klacht is eergisteren door het tuchtcollege behandeld. Finkensieper is niet op de zitting verschene. Hij had het college per brief laten weten dat hij inmiddels niet meer als psychiater geregistreerd staat. Het tuchtcollege zal over ongeveer een maand uitspraak doen. De advocaat van Brigitte heeft verzocht om een openbare uitspraak.

Uit: Trouw, 2 Okt. '91.

'Veel priesters seksueel actief'

Boston — De helft van de rooms-katholieke priesters in de Verenigde Staten houdt zich niet aan het celibaat, zo blijkt uit een studie van Richard Sipe.

Volgens Sipe, psychotherapeut en voormalig priester, vertoont twintig procent van de priesters 'een duidelijk patroon van heteroseksueel gedrag'. Tien tot dertien procent is homoseksueel actief en zes procent heeft seks met minderjarigen.

Hoewel de helft van de ongeveer 53.000 priesters in de VS over het algemeen het idee van celibaat aanhangt, weet maar twee procent van hen die volledig gestand te doen, meldt het onderzoek. Zo'n zes tot acht procent van de priesters hangt, ondanks die de regel in het verleden te hebben overtreden, het celibaat aan.

De studie die tussen 1960 en 1985 is gehouden, is gebaseerd op gesprekken met zo'n vijftienhonderd mensen.

Kenneth Doyle, woordvoerder van de Nationale Synode van Katholieke Bisschoppen, bekritiseerde de studie omdat die volgens hem zwaar steunt op priesters die hulp zochten bij seksuele problemen.

Zaak-Finkensieper naar Straatsburg

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG, 2 OKT. De twee raadslieden van voormalig psychiater-directeur H.O.Th. Finkensieper van de Helderingsstichtingen in Zetten zullen binnen twee weken een klacht indienen bij de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. Zij menen dat Finkensieper niet eerlijk is berecht.

Dat heeft de Haagse advocaat mr. G. Spong, die de cassatie-procedure voor de Hoge Raad heeft gevoerd vanochtend bekend gemaakt. In eerdere processen werd Finkensieper bijgestaan door mr. E.Ph.R. Sutorius uit Arnhem.

De Hoge Raad heeft gisteren arrest gewezen op het beroep in cassatie tegen de uitspraak van het gerechtshof in Arnhem van november vorig jaar. Dat beroep is door de Raad afgewezen. Het Hof in Arnhem heeft de nu 57-jarige psychiater veroordeeld tot

uit zijn beroep voor de duur van elf jaar wegens het plegen van onthucht met een in de stichting opgenomen pupil, aanranding van de eerbaarheid en verkrachting. In juni concludeerde de procureur-generaal in deze zaak, mr. J. Rummelink dat de negen cassatiemiddelen die Spong had aangevoerd ongegrond dienden te worden verklaard.

Het Landelijk Steunpunt Zetten heeft gisteren na de uitspraak Justitie verzocht het openbaar ministerie opdracht te geven Finkensieper te arresteren. Dat is echter nog niet mogelijk. Binnen acht dagen — de zogeheten 'terme de grâce' — na betekening van het arrest door de procureur-generaal van het Arnhemse hof kan Finkensieper niet worden ge-

arresteerd. In die tijd wordt hem de mogelijkheid geboden gratie te verzoeken. „Ook een gratie-verzoek aan de Kroon wordt door ons nog overwogen", aldus Spong vanochtend.

De 'hoofdklacht' waarmee Spong en Sutorius zich tot Straatsburg zullen wenden heeft voornamelijk betrekking op het feit dat Finkensieper in de procedure niet in staat is gesteld getuigen vragen te stellen. Het hof was van oordeel dat de verdachte daardoor 'niet redelijkerwijze in zijn verdediging kan worden geschaad'. Volgens het hof had de verdediging van Finkensieper bij verhoren door politie en rechter-commissaris al gelegenheid gehad vragen te stellen. De slachtoffers wilden bij de zitting niet verschij-

nen omdat het stellen van vragen door Finkensieper voor hun een te grote psychische belasting zou opleveren. Spong stelt zich op het standpunt dat aan die gang van zaken wel een 'prijkaartje dient te hangen', namelijk vrijspraak. Hij beroept zich daarbij op Straatsburgse jurisprudentie. Het Europese Hof heeft in het Kostovski-arrest (1989) bepaald dat een verdachte een 'adequate and proper opportunity' moet krijgen 'to challenge and question a witness against him'. In een andere zaak van een zekere Jean Claude Cardot tegen Frankrijk (1990) sprak de Commissie zich unaniem uit en oordeelde dat 'getuigenbewijs ten laste van een verdachte ter zitting niet worden geproduceerd'. De rechter 'must observe' de getuige, zo meende de Commissie. Daaraan is de Hoge Raad naar de mening van Sutorius en Spong ten onrechte voorbij ge-

NRC 2/10 '91

DOOR: ANNIE G. BIJNOORD

De nacht van 30 September op 1 Okt. Voor de zoveelste keer sta ik op. Ik begeef me naar de huiskamer en steek een sigaret op, wetende dat ik daardoor het misselijke gevoel dat ik heb zal kunnen verergeren. Om mezelf af te leiden van de gedachten die mij beheersen, besluit ik op het "hutje" op de hei, waar ik een paar uur eerder ben gearriveerd, aan een grondige inspectie te onderwerpen. Kamer voor kamer bekijk ik. Drie slaapkamers, wat moet ik ermee? Elke kastdeur wordt door mij geopend. Er is meer dan genoeg opbergruimte voor de kleren die ik in één koffer mee heb kunnen nemen. Dan is de keuken aan de beurt. Deze blijkt van alle gemakken zijn voorzien. Tosti - apparaat en sinaasappelpers tot en met een volledig 6 persoons servies. Dat betekent voorlopig weinig afwas! Ik bekijk de muren. Hier en daar hangen reproducties van zoetgekleurde schilderijen. Ik concludeer direkt dat ze gemaakt moeten zijn door een vrouwenhand. Door een romantisch type nog wel die vast en zeker buiten de realiteit leeft. Dan bekijk ik het zwarte gat in de muur, een open haard. Ik geniet al bij de gedachte dat ik daar de komende weken zeker vaak gebruik van zal maken. Ik hou van open vuur. De natuurlijke warmte, de lichtspeling van hoogoplaaiende vlammen. Zal ik hem nu al aansteken? Ik heb geen hout en kijk om me heen. Ik heb een paar tijdschriften en kranten bij me. Nee, die wil ik eerst nog lezen. Dan valt mijn oog op een dik roodgekafte boek. De bijbel in vier talen. De verleiding is groot. De bijbel..... Het minimale geloof dat ik nog heb in een "iets", weerhoudt mij. Wat nu. Ik loop naar de badkamer en draai de kranen open. Binnen een paar minuten is het bad vol. De weinige kledingstukken die ik draag gaan uit en ik laat met in het water zakken. Ik moet me ontspannen. Nog geen vijf minuten hou ik het vol, de gedachte over de cassatieuitspraak beheersen mij weer volledig. Terwijl ik me afdroog voel ik de druk van opkomende tranen die ik snel verbijdt. Niet janken, nog even volhouden. Ik loop naar de slaapkamer waar ik de wekkerradio heb neergezet en stel die in op 9 uur. Ik wil voor mezelf de mogelijkheid openlaten om alsnog op tijd af te kunnen reizen naar Den Haag waar om 12.00 uur, voor de zoveelste keer een oordeel over Finkensieper zal worden uitgesproken. Voor ik onder het dekbed kruip kijk ik nog een keer naar de klok, tel ik op mijn vingers de uren af en bedenk dat over 7 uur "De zaak Finkensieper" mogelijk juridisch zijn einde zal vinden.

Negen uur! Vandaag! Straks! Ik spring uit bed. Wat moet ik doen, me aankleden en naar Den Haag gaan om persoonlijk bij de uitspraak aanwezig te zijn? Wil ik hier wel alleen blijven? Kan ik dit wel alleen aan? Ik denk aan al die anderen die zich nu verzamelen in Vrankrijk om zich vandaar uit te begeven naar de Hoge Raad. Ik wil bij ze zijn? Koffie, eerst koffie en een sigaret. Nadenken en kalm blijven. Ik wil bij ze zijn! Waarom kleed ik me dan niet aan? Als verlamd zit ik op de bank. Tien uur, Half elf. Nog een uurtje en dan zijn ze in Den Haag. Als ik me nu

snel aankleedt haál ik het dan nog? Ik blijf zitten. Elf uur. Ik wil bij ze zijn. Ik blijf op de bank zitten. Ik weet dat ik het toch niet meer haal. Ik wilde het niet halen. Niet weer zo'n rechtzaal in. Niet weer alle hectiek er omheen. Niet weer mijn gevoel onderdrukken om te kunnen functioneren waar nodig. Niet weer in elkaar storten als alles voorlopig? achter de rug is. Voorlopig? Dat moet de reden zijn dat ik er niet naar toe ben gegaan. Stel dat het cassatieberoep wordt toegewezen! Ik wil bij ze zijn!!!! Verdonne, hoe heb ik zo stom kunnen zijn. Toewijzing, toewijzing... dan zit ik hier alleen!! Maatregelen, ik moet maatregelen treffen voor het geval dat. Ik kijk naar de autotelefoon die mijn vriend bij me heeft achtergelaten: "Dan ben je tenminste niet zo geïsoleerd". Wat ben ik nu blij te kunnen beschikken over dat moderne stukje techniek. Bijna 12 uur. Ze zitten nu allemaal in de rechtzaal. Ik ben bij ze. Elke vezel van mijn lijf en ziel is daar aanwezig. Ik zie de mij bekende gezichten voor me en voel een mateloze verbondenheid. De spanning giert door mijn lijf, het water staat in mijn handen terwijl ik ril van de kou. Ik begin met trillende handen een aantal telefoonnummers op te schrijven en leg de lijst voor me. Bovenaan prijkt het telefoonnummer van de Hoge Raad. Dan de nummers van de mensen die mij lief zijn en waar ik hopelijk een beroep op kan doen wanneer de cassatie wordt toegewezen. Ik weet dat ik dan absoluut niet alleen zal kunnen zijn. Waarom heb ik dat niet eerder bedacht? Ik heb er niet aan willen denken. Twaalf uur... NU!! Ik sluit mijn ogen, minutenlang. Tien over twaalf. Zou het vonnis nu uitgesproken zijn. IK WIL HET WETEN, of niet! Kwart over twaalf. IK MOET het weten. Hoe is de situatie in de rechtzaal op dit moment? Wat gaat er op dit moment door iedereen heen? Ik wil bij jullie zijn! Diep ademhalen, rustig blijven. Ik toets het telefoonnummer van de Hoge Raad in: "Mag ik de griffier van u?", "Ogenblik", "U wilt", vraagt een vrouwenstem. "Kunt u mij vertellen wat de uitspraak in de zaak Finkensieper is geworden?", "Met wie spreek ik?", "Annie Bijnoord", ik hoor het geluid van mijn stem die ijszig kalm blijft. Wáárdig blijven denk ik, wát de uitspraak ook zal zijn. "Nou? Is de uitspraak al bekend?". "Alle cassatiepunten zijn afgewezen", "U zegt?", "De Hoge Raad heeft het vonnis van het Hof bekrachtigd", "Dus het is nu afgelopen? Hij heeft verloren?", "Ja". Bedankt mevrouw. Uw boodschap betekent voor mij dat ik en vele anderen nu eindelijk aan andere dingen in het leven kunnen gaan denken. Nogmaals bedankt. U weet vast niet hoe blij ik op dit moment ben! Ik verbreek de verbinding en tril over mijn hele lijf. Ik denk aan Ingrid, mijn groepsgenootje, die de dood verkoos boven een nóg langer verblijf in de Helderling Stichting onder het onmenselijke bewind van Finkensieper. Ik voel een immens sterk contact met haar. Ik huil en glimlach tegelijk. Ik kijk naar buiten, ik kijk omhoog naar een stralende blauwe lucht. Het huilen stopt en ik voel een volmaakte rust door mijn heen stromen. Goddank... het is voorbij.



MINISTERIE VAN JUSTITIE

Postbus 20301
2500 EH 's-Gravenhage
tel: (070) 370 78 11; telex 34554 mvj nl

Aan Landelijk Steunpunt Zetten

Ons kenmerk: Directie Staats- en Strafrecht
Nummer : 132402/291
Datum : 11 juni 1991

Van uw brief van 8 april 1991 heb ik kennisgenomen. U vraagt daarin mijn aandacht voor de belangen van de slachtoffers van de voormalig directeur van de Helderling Stichting te Zetten, de heer Finkensieper, en hun angst over een mogelijke onttrekking aan de tenuitvoerlegging van zijn straf. U vraagt mij het vluchtgevaar te beperken door intrekking van het paspoort van de heer Finkensieper.

In antwoord op uw brief bericht ik u als volgt.

In de Grondwet wordt in artikel 2 lid 4 bepaald dat een ieder het recht heeft het land te verlaten, behoudens in de gevallen bij de wet bepaald. De Grondwet vereist aldus dat beperkingen op het recht het land te verlaten, in een formele wet zijn neergelegd.

Derhalve zijn in de Interimwet Paspoorten (Stb. 1988, 35) de gronden tot weigering of intrekking van reisdocumenten limitatief opgesomd. In artikel 2 van genoemde wet zijn de gronden van strafrechtelijke aard opgenomen. Ingevolge deze bepaling kan iemand een reisdocument worden onthouden indien het gegronde vermoeden bestaat dat een persoon, die:

- wordt verdacht van een strafbaar feit waarvoor een bevel tot voorlopige hechtenis is toegelaten, of
 - onherroepelijk is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van 6 maanden of meer of een geldboete van Fl 10.000,-, of
 - de bijzondere voorwaarden verbonden aan een voorwaardelijke veroordeling, een voorwaardelijke terbeschikkingstelling van de regering of een voorwaardelijke gratieverlening niet naleeft,
- zich door verblijf in het buitenland aan vervolging dan wel tenuitvoerlegging van de straf zal onttrekken. Er moet dus sprake zijn van gevaar voor vlucht, hetwelk zou kunnen worden afgeleid uit eerder gebleken vluchtneigingen, een geringe sociaal-economische band met Nederland (familie, werk, sociale contacten), een zaak met grote financiële belangen of met internationale aspecten (drugs, fraude, vuurwapenhandel), de aard van het delict en de zwaarte van de straf.

Aangezien het Openbaar Ministerie is belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten en met de tenuitvoerlegging van de opgelegde straffen, is het deze instantie die in de praktijk een verzoek tot intrekking van een reisdocument bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken indient, indien zij

van oordeel is dat sprake is van een persoon die door verblijf in het buitenland de tenuitvoerlegging van de straf zal ontlopen. Van een dergelijk gegrond vermoeden van vluchtgevaar kan het Openbaar Ministerie naar het oordeel van de rechter van oordeel zijn.

De heer Finkensieper is sedert de veroordeling steeds ter zitting verschenen. Hij heeft geen aanwijzingen van de bevoegde autoriteiten ontvangen. De vlucht poging is geen sprake. De heer Finkensieper is verbonden met Nederland; zijn huidige partner, hij heeft hier een Nederlands inkomen. Voor zover bekend heeft hij geen financiële middelen waarmee hij Nederland kan verlaten.

De feiten waarvoor de heer Finkensieper is veroordeeld, gekenmerkt door grote financiële belangen, zoals bij drugs, fraude of vuurwapenhandel. De aard van het delict en de zwaarte van het vorenstaande, onvoldoende inbreuk op een grondrecht, aangezien het delict wat betreft de ernst van het delict vergelijkbaar zijn met de onderhavige zaak. Het Openbaar Ministerie is op grond van de feiten, althans onvoldoende, grondig van het paspoort van de heer Finkensieper. Hoewel ik begrip heb voor het door de heer Finkensieper gedane verzoek, kan het Openbaar Ministerie deze gevoerde beleid van het Openbaar Ministerie. Ik ben mij ten volle bewust van de belangen van de slachtoffers, wier belangen verbonden zijn van de afschuwelijke feiten van de afgelopen jaren. Een leven lang met zich mee zullen de beleefde te verwerken een beroep op het Openbaar Ministerie Landelijk Steunpunt Zetten acht ik gerechtvaardigd. Ik hoop u met het vorenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister
Namen
De Eerste
Politie en Crimineel

(mr)

Amsterdam,
08-04-'91

Zeer Geachte Heer Hirsch-Ballin,

Wij, Landelijk Steunpunt Zetten, komen op voor de belangen van slachtoffers van misbruik door hulpverleners. Onze aandacht is vooral gericht op machtmisbruik binnen de Kinderbescherming en Psychiatrie.

Landelijk Steunpunt Zetten is opgericht n.a.v. de schokkende zaak "Dokter F" oftewel Finkensieper. De man, voormalig directeur van de Helderling Stichting te Zetten, werd op 14 November 1990 door het hof te Arnhem veroordeeld tot 6 jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf. In de motivatie van het vonnis werd gesproken over weerzinwekkende feiten. Finkensieper had zich schuldig gemaakt door, de aan zijn gezag toevertrouwde pupillen, sexueel te misbruiken.

Voor met name de belangen van de slachtoffers van F. komen wij op. Finkensieper beschikt over zijn paspoort en loopt nog steeds vrij rond. De angst dat hij zich uiteindelijk aan zijn straf zal weten te onttrekken is groot.

Wij verzoeken u dringend om het vluchtgevaar te beperken door inbeslagname van het paspoort van Finkensieper. Wij verzoeken u om die mogelijkheid te onderzoeken middels overleg met Ministerie van Binnenlandse Zaken. Wij stellen de verantwoordelijke Ministeries op voorhand aansprakelijk indien Finkensieper weet te ontvluchten.

Landelijk Steunpunt Zetten.



Fred en Daniëlle overhandigen op het Landelijk Steunpunt Zetten symbolisch het paspoort van Finkensieper aan de heer Aad Kosto van Justitie.

PETITIE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

DINSDAG 1 OKTOBER

1991

gegrond vermoeden dat de betrokken
buitenland aan vervolging danwel tenuit-
vreden

is in het geval van de heer
het Openbaar Ministerie evenwel geen

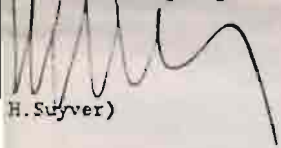
vervolging jegens hem een aanvang heeft
in en heeft zich ook anderszins aan de
rechten gehouden. Van een eerdere
Finkensieper is sociaal-economisch
en kinderen wonen hier, alsook zijn
woning en is afhankelijk van een
ind beschikt hij niet over de benodigde
definitief in het buitenland zou

per is veroordeeld worden voorts niet
angen en/of internationale aspecten,
handel meestal het geval is.
van de opgelegde straf zijn, mede
de grond voor een dergelijke vergaande
het Openbaar Ministerie in zaken die
en de zwaarte van de opgelegde straf
e, geen intrekkingverzoek indient.
van het verstaande van oordeel dat er
estaan welke een verzoek tot intrekking
ieper rechtvaardigen.

namens de slachtoffers van de heer
mij verenigen met het oordeel en het in
r Ministerie.

ard en de omvang van het leed dat de
igt, is aangedaan en dat zij de gevol-
zij het slachtoffer van zijn geworden,
ragen. Dat zij bij hun pogingen het
nen doen op een organisatie als het
an groot belang.
ende te hebben geïnformeerd.

van Justitie,
e Minister,
eur-Generaal
s, Rechtsbestrijding,



H. Suryver)

Na de uitspraak van de Hoge Raad van heden in de zaak Finkensieper
verzoekt het Landelijk Steunpunt Zetten (LSZ) u met klem te bevorderen
dat deze voormalige psychiater zo spoedig mogelijk gedetineerd wordt.
Noch in Nederland, noch in het buitenland mag hij ooit weer in staat
worden gesteld zijn oude beroep uit te oefenen.

Helaas heeft het LSZ (en zij niet alleen) de afgelopen jaren moeten
ervaren dat er in veel meer gevallen binnen de kindbeschermings-
internaten sprake is van misbruik van macht door hulpverleners aan
wier zorgen de kinderen zijn toevertrouwd.

Daarom richt het LSZ tevens een verzoek tot u om te gelasten dat er
een diepgaand onderzoek in de kindbeschermingsinternaten verricht
zal worden naar mogelijk machtsmisbruik en strategieën te ontwikkelen
om dit te kunnen voorkomen.

Het verheugt ons overigens zeer dat u de verjaringstermijn inzake
kinder mishandeling probeert te verlengen, daar ons maar al te zeer
gebleken is hoeveel tijd het kan vergen voor slachtoffers om met hun
zaak naar buiten te komen. Uiteraard zult u zelf ook begrijpen dat
verlenging van de verjaringstermijn alleen niet voldoende is.

Het LSZ hoopt dat ook de overheid zich zal inspannen voor structurele
veranderingen aan de basis, opdat het aantal zaken dat voor verlenging
in aanmerking komt, in de toekomst tot een minimum beperkt kan worden.

NAMENS DE SLACHTOFFERS VAN MACHTSMISBRUIK IN DE JEUGDHULPVERLENING,
HET LANDELIJK STEUNPUNT ZETTEN



nisterie van justitie
r aan de staatsecretaris
Foto: Martien Schröfer

Deze foto spreekt voor zich.
Foto: Martien Schröfer.

Lankhorst: Inspectie schiet ernstig tekort

TROUW 4/9 '91

Lankhorst eist aanpak van misstanden bij opvanghuis voor jongens

door Wilma Kieskamp

DEN HAAG – Hoewel de feiten nog in onderzoek zijn, kan er uit de 'zaak-De Dreef' nu al een les worden getrokken: het toezicht op de jeugdinternaten die onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van justitie vallen, schiet ernstig tekort.

„Hoe kan het anders gebeuren dat er binnen een instelling als De Dreef blijkbaar sprake is van jarenlange, systematische mishandeling van de pupillen? De inspectie was blijkbaar niet op de hoogte of heeft niet ingegrepen. En dat valt geen van beide goed te praten”, zegt Tweede Kamerlid Peter Lankhorst (Groen Links). Hij is voorzitter van de vaste Kamercommissie voor jeugdwelzijn. De leden van de commissie – van Groen Links tot CDA, PvdA, VVD en D66 – hebben gisteren aan staatssecretaris Kosto van justitie opheldering gevraagd over de trage reactie van zowel de inspectie als het ministerie zelf op de klachten over De Dreef. De commissie eist dat Kosto snel met maatregelen komt die 'elke kans op herhaling' van de mogelijke mishandelingen moeten uitsluiten. Daarbij gaat het niet alleen om wantoestanden in De Dreef. „Wij willen nu ook weten of dit in de andere jeugdinternaten van justitie misschien voorkomt”, aldus Lankhorst.

Voor de commissievoorzitter staat vast dat er bij de inspectie van het ministerie van justitie een zware verantwoordelijkheid rust voor de pupillen in de jeugdinternaten. Het dagelijkse toezicht op de gang van zaken berust bij de directie en het bestuur van het internaat. Maar als die falen, hoort de inspectie in te grijpen.

Verplichtingen

Lankhorst: „Een slechte behandeling van de jongens en meisjes in de jeugdinternaten hoort niet te mogen. Het zijn beslist moeilijke kinderen om mee om te gaan, maar uiteindelijk zijn ze aan de zorg van de overheid toevertrouwd. Dat schept verplichtingen.”

Het Staatstoezicht in zijn huidige vorm beziet het functioneren van internaten als De Dreef teveel van een afstand, vreest Lankhorst. Geen nieuws wordt opgevat als goed nieuws. „Maar uit de geschiedenis met Zetten weten we dat een instelling bepaalde wantoestanden

naar buiten enorm kan afschermen. Dat zit blijkbaar in het systeem ingebakken. Als je dat weet is er maar één conclusie mogelijk: de controle van buitenaf moet zo goed mogelijk zijn. Afschermen mag niet werken; de inspectie moet zo functioneren dat zij werkelijk bij de internaten naar binnenkomt.”

Volgens het Kamerlid valt aan een enkele klap in de internaten niet te ontkomen. Bij het soort jongeren dat de jeugdinternaten bevolkt, is verbaal geweld niet altijd voldoende om ze in het gareel te houden. „Het gaat pas fout als het personeel en de directie in het karakter van de jongens een rechtvaardiging gaan zien voor harde klappen. Of als het onderwerp niet bespreekbaar is, zoals in De Dreef naar ik begrepen heb het geval was. Daar werd er niet over gepraat, daar is van de klappen mogelijk een systeem gemaakt. Het zijn de directie en het bestuur die je daarop moet aankijken.”

Buiten de internaten zelf is het onderwerp 'mishandeling' tegenwoordig tenminste wél bespreekbaar, zegt Lankhorst. Er wordt nu veel sneller gereageerd dan bijvoorbeeld 15 jaar geleden, toen de eerste klachten over (seksueel) misbruik in Zetten naar buiten kwamen. „Justitie heeft nu meteen een onderzoek ingesteld. Zetten heeft iedereen ervan doordrongen dat je nooit te makkelijk moet denken: zo iets gebeurt niet. Dat er in een instelling veel mensen werken is nog geen garantie dat de zaken niet griezelig uit de hand kunnen lopen.”

De aanklacht van het Landelijk Steunpunt Zetten heeft bij de Kamercommissie jeugdwelzijn een oud strijdpunt naar boven gehaald. Is het wel zo goed dat er binnen de jeugdhulpverleningen twee inspecties functioneren: eentje voor de internaten die onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van WVC vallen en eentje voor de internaten van justitie?

De Kamercommissie dringt al jaren aan op samenvoeging van beide diensten. Twee inspecties die hetzelfde werk doen past niet in het nieuwe, 'integrale' jeugdhulpverleningsbeleid, waarbij de verschillende departementen beter dan vroeger horen samen te werken. „Als de berichten over De Dreef inderdaad waar zijn, waar we natuurlijk nog een beetje voorzichtig mee moeten zijn, dan is dit een reden te meer om de inspecties samen te voegen”, zegt Lankhorst. „Ze moeten echt anders gaan werken.”

DEN HAAG (ANP) — Het Kamerlid Lankhorst (Groen Links) heeft van staatssecretaris Kosto (justitie) onmiddellijke maatregelen geëist, die elke kans op herhaling van mishandelingen in jeugdinternaat De Dreef te Wapenveld uitsluiten.

Lankhorst reageert daarmee op de tv-uitzending van Avro's Televisier van maandag, over misstanden in dit opvanghuis voor jongens. Medewerkers van De Dreef zouden zich jarenlang hebben schuldig gemaakt aan mishandeling van pupillen.

Annie Bijnoord, vertegenwoordigster van het Landelijk Steunpunt Zetten (LSZ), heeft naar aanleiding van deze zaak bij justitie in Zwolle aangifte gedaan tegen vier medewerkers van De Dreef, die worden beschuldigd van mishandeling en discriminatie.

Het LSZ werd vorig jaar mei 1990 op de hoogte gebracht, nadat de leraar Vinke in zijn klas op de Scholengemeenschap voor Beroeps- en Onderwijs in 1986 met een ex-pupil van De Dreef had kennism gemaakt. Diens gruwelverhalen spoorden de leraar aan een en ander bij een reeks van officiële instanties aan te kaarten, echter zonder enig resultaat.

Geschokt

Bijnoord en het LSZ, die in september 1990 een onderzoek begonnen naar de gebeurtenissen in De Dreef, toonden zich allengs 'meer dan geschokt over de ervaringen van de bewoners'. Omdat zowel de directie van De Dreef als het ministerie van justitie (die de inrichting subsidieert) de klachten negerde, besloot het LSZ de zaak naar buiten te brengen. Daartoe werd contact gelegd met de Avro, die na een eigen onderzoek tot de vervaardiging van de reportage kwam.

Ontevredenheid

De ondernemingsraad (OR) van De Dreef heeft zich vorige week collectief ziek gemeld uit ontevredenheid over de ontkennende, onverschillige houding van de directie. Bovendien meent de OR dat het door de directie gevoerde financieel beleid het daglicht niet kan velen. Er zou zijn geknoeid met subsidiegeld en tot 1990 heeft er een zwarte kas bestaan, waarmee 'grote bedragen' waren gemoeid. De OR heeft justitie gevraagd om een nader onderzoek.

Slapeloze nachten van een ex-pupil
De Dreef, traditie van vernedering
'Als je niet slaat ben je een doetje'

„Slaan doe je niet met 'n bloempot”

Onderzoek naar mishandeling jongeren

Personeel De Dreef komt met schokkende verhalen over gedrag afdelingshoofden

Voor het eerst in de geschiedenis van de jeugdbescherming hing ook een ondernemingsraad van een inrichting de vuile was buiten. Een van hen gaf het voorbeeld van een jongen die door een afdelingshoofd 's nachts uit bed was gehaald. De man vroeg: „Heb je gejat?“ Toen de jongen ontkende, kreeg hij een klap op zijn wang. „Dat herhaalde zich zo'n twintig keer“, zei de hulpverlener die erbij was. „Daarop 'somerde de man dat de jongen op de stoel links moest gaan zitten, omdat zijn gezicht anders zo lelijk zou worden. Uiteindelijk is hij twee uur lang geslagen. Om de twintig klappen moest hij van stoel verwisselen.“

De Dreef is een particuliere open justitiële inrichting voor Zeer Intensive Behandeling. Aangezien dit de moeilijkste jongens betreft, is het onvermijdelijk dat er klappen vallen, bij voorbeeld als personeel bedreigd wordt. Maar volgens de ondernemingsraad is de aanpak volstrekt uit de hand gelopen en worden jongens ook psychisch mishandeld en gediscrimineerd. Zo werd een islamitische jongen gedwongen varkensvlees te eten. Markant is dat de directie in mei een 'sla-verbod' zou hebben uitvaardigd, toen duidelijk werd dat de AVRO een televisiereportage over misstanden in De Dreef zou gaan uitzenden. Volgens W. Reijers van de ondernemingsraad reageerden enkele personeelsleden met de opmerking: 'Nou ja, we kunnen gelukkig nog wel schoppen'.

De ondernemingsraad heeft de officier van justitie ook ingelicht over mogelijk geknoei met subsidies. De inmiddels vertrokken adjunct-directeur zou een huis van een ton hebben laten bouwen uit de 'zwarte kas'. Pupillen moesten dit huis bouwen, en werden volgens het Landelijk Steunpunt Zetten geslagen als ze niet hard genoeg werkten. Volgens groepsleider Jongsma had de adjunct-directeur zoveel macht dat

niemand iets durfde aan te kaarten. „Maar zijn vertrek heeft niets verbeterd; drie afdelingshoofden hebben de macht overgenomen.“

Volgens het Eerste Kamerlid Glastr. van Loon (D66) schiet de inspectie 'systematisch tekort'. „De minister riep zijn doodsbang iemand te be-schuldigen. Ze laten klachten vallen als een hete aardappel. Daardoor worden machtsstructuren in de jeugdbescherming nauwelijks aan controle onderworpen.“

De directeur die al 27 jaar aan De Dreef is verbonden, zei gisteren door de kritiek te zijn overrompeld. Hij zei niets te weten van de medewerking van zijn personeel aan het televisie-item. „Dat was een complete verrassing. Ik heb de indruk dat sommige mensen zich als held willen presenteren, door een zogenaamd 'concentratiekamp' aan te pakken. De door hen beschreven mishandelingen zijn mij in ieder geval onbekend“, aldus Karrenbeld. Ook de woordvoerder van justitie zei dat het departement zich volstrekt voelde overvallen door de berichten over structurele mishandeling. De vice-voorzitter van de werkgroep kinderrechters, mr. S.B. de Pauw Gerlings, staat echter te kijken van de schrikreactie van justitie. „Begin mei zijn de problemen bij De Dreef uitgebreid aan de orde geweest in een gesprek tussen de kinderrechters en het ministerie van justitie. We hebben gemeld dat het ons ter ore was gekomen dat mishandeling als straf wordt gebruikt en dat er wordt geslagen bij verhoor. 'We weten ervan', zei justitie letterlijk. Er zou een onderzoek lopen. In juni heeft de werkgroep namens alle kinderrechters, nog eens schriftelijk verzocht om maatregelen. We hebben er niets meer van gehoord.“

TROUW 4/9 '91

HET BESTUUR VAN JONGERENOPVANGHUIS IN WAPENVELD PROBEERT KRITISCH PERSONEEL TE ONTSLAAN.

Uit: Trouw, 25 - 9 - '91.

De medewerkers die zich een week voor de gewraakte uitzending op 2 september collectief ziek meldden, wilden afgelopen maandag weer aan het werk. Zij kregen echter van het bestuur te horen dat zij met onmiddellijke ingang op non-actief zijn gesteld. Dat kan in principe voor veertien dagen, maar de termijn kan telkens worden verlengd. Hun advocaat mr. R. Amelink heeft inmiddels te horen gekregen dat De Dreef de kantonrechter in Zwolle heeft verzocht de arbeidsovereen-

komst met de zes kritische personeelsleden te ontbinden. Dat is alleen mogelijk op grond van een zeer gewichtige reden en die is volgens het bestuur duidelijk aanwezig de arbeidsverhoudingen zijn zodanig verstoord dat verder contact niet gewenst is. Advocaat Amelink zal volgende week een kort geding aanspannen tegen de non-actiefstelling. Het verzet tegen het ontslag zal volgens hem bij de behandeling door de kantonrechter moeten plaatsvinden.

J. Nijborg waarnemer in De Dreef

DEN HAAG/WAPENVELD - Staatssecretaris Kosto van justitie heeft J. Nijborg (65) benoemd tot waarnemer-rapporteur in de particuliere justitiële jeugdinrichting De Dreef in Wapenveld. Dit heeft het ministerie van justitie vrijdag bekendgemaakt.

Nijborg heeft diverse bestuurlijke functies bekleed in het gevangeniswezen. Hij was onder meer regionaal-directeur en is nog lid van de Centrale Raad voor Strafrechttoepassing, een onafhankelijk adviesorgaan van de minister. Nijborg is inmiddels al begonnen met zijn werkzaamheden in De Dreef.

Hij is er voorlopig gestationeerd voor een periode van zes weken, aldus het ministerie.

De inrichting voor jongens kwam begin deze week in opspraak nadat een aantal groepsleiders in een AVRO-televisiereportage onthulden dat pupillen in het Wapenveldse tehuis mishandeld en gediscrimineerd zouden worden.

Een zestigtal (ex-)bewoners en personeelsleden deed hiervan via het Landelijk Steunpunt Zetten aangifte bij de officier van justitie in Zwolle.

ZWOLSE COURANT 7/9 '91

Jongeren in tehuis jarenlang mishandeld

Uit: Primeur, Sept. '91.

Het is moeilijk te snappen hoe het zo ver heeft kunnen komen. De jongens zitten juist in De Dreef, omdat ze zich crimineel hebben gedragen. Ze moeten leren hoe ze problemen anders kunnen oplossen dan door erop te slaan. De hulpverleners in De Dreef stonden bekend om hun 'stevige' aanpak. Een pedagogische draai om de oren moest kunnen, want dat is taal die die jongens snappen. Het lijkt erop dat de grens bij de hulpverleners zelf langzaam is vervaagd en dat niemand dat durfde of kon aanpakken. Werknemers van De Dreef vertelden dat ze pas meetelde, als je óók eens een flinke klap had uitgedeeld.

Er waren eerder ernstige klachten (ook over seksuele mishandeling), maar daar is nooit serieus werk van gemaakt. En van de Inspectie (die daar juist voor is) hadden de jongens ook niets te verwachten: ze hebben de zaak nooit goed willen onderzoeken. Vandaar dat ook tegen de Inspectie een klacht is ingediend. ■

HOE GA JE TEWERK OM EEN SCHADECLAIM IN TE DIENEN OF OP TE STARTEN ?

Een bijdrage van Trudy Smit - van Stroe.

Voordat je overweegt om naar een advocaat te stappen, is het zeer verstandig om eerst te weten en goed te beseffen dat je aan het begin van een lange, zeer moeizame weg kunt staan. De totale procedure kan wel twee jaar in beslag nemen. Alle herinneringen zullen weer bovenkomen en je moet weten dat je geestelijk erh sterk in je schoenen moet staan. Denk je het aan te kunnen, schroom dan niet om het toch te doen.

De eerste stap is dat je je verhaal op papier gaat zetten, over wat er precies met je gebeurd is: namen; data's voorzover je je deze nog kunt herinneren, waar en wanneer; zoveel mogelijk bewijsstukken verzamelen, zoals brieven, doktersverklaringen; informatie betreffende psycholoog, psychiater, Riagg, maatschappelijk werk etcetera.

Maak overal een doorslag of fotocopie van. Om het zelf door te kunnen lezen en als bewijs voor jezelf, dat je altijd precies kunt nalezen waar ze precies over praten in eventuele rechtzaken.

Ook eventuele nota's van huishoudelijke hulp, psycholoog en psychiater moet je verzamelen. Of andere bewijsstukken naar aanleiding van de schade die je hebt geleden.

Heb je dit allemaal gedaan en heb je een uitkering dan kun je een bewijs van onvermogen halen. Deze haal je bij de Sociale Dienst. Je moet dan een formulier invullen, dit doe je thuis. Je eigen bijdrage hangt af van je inkomen af. Ongeveer een week later moet je terugkomen met het ingevulde formulier en met de maandelijkse lasten, afschriften e.d. Samen met de ambtenaar kijk je of alles goed is ingevuld. Je krijgt dan ook te horen hoeveel je eigen bijdrage is, dan komt er een stempel op het bewijs van onvermogen. Als je zelf nog geen advocaat gevonden hebt, dan krijg je er een toegewezen. Heb je wel een advocaat dan toon je deze het bewijs van onvermogen.

Er zijn twee soorten rechtzaken: strafrechtelijke en civielrechtelijke. Een strafrechtelijk proces is geen proces tussen twee partijen, doch tussen overheid (Openbaar Ministerie) en verdachte. Jouw aangifte bij de politie kan leiden tot zo'n proces. Tijdens zo'n strafrechtelijke procedure is het mogelijk om een schadeclaim in te dienen. Bespreek dit met je advocaat. Daarnaast kun je ook nog een civielrechtelijke procedure beginnen waarin jezelf de geleden schade kan benoemen en van je tegenstander eisen. Er zijn twee civielrechtelijke mogelijkheden. De eerste is het kort geding, deze regelt een tijdelijke voorziening.

De tweede is de bodemprocedure, d.w.z. de rechtbank spit de zaak tot de bodem uit en de zaak wordt van A tot Z behandeld. Bespreek met je advocaat welke van de twee in jouw geval het meest haalbare is.

Vraag tegelijkertijd ook een schadeformulier aan bij het Schadefonds voor Geweldsmisdrijven, Prinsessegracht 28, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag, 070 - 3601850. Als je het formulier thuisgestuurd krijgt, staat er een dossiernummer op. Via dit nummer wordt jouw zaak behandeld. Mijn advies is: vul het zo snel mogelijk in, voeg de nota's en andere bewijzen erbij. Nu kan het wel twee jaar duren voor jouw zaak voorkomt. Dat komt omdat de commissie eens per twee maanden een vergadering heeft en de dossiers op nummer afwerkt. Jouw advocaat kan proberen, in afwachting van de beslissing, na ongeveer zes maanden een voorschot aan te vragen. Houdt er echter wel rekening mee dat als de eindbeslissing lager uitvalt dan je voorschot, je het verschil terug moet betalen. Kun je dit niet ineens dan kun je een regeling met het Schadefonds treffen. Hoger dan een maximum van f 10.000,- keren ze in Nederland niet uit voor immateriële schade. Denk dus niet dat je schatrijk kunt worden. Als je het te lang vindt duren, gewoon naar Den Haag bellen en vragen hoever het met je zaak staat. Op een gegeven moment is je zaak voor de commissie geweest en krijg je de beslissing thuis gestuurd. Is de uitspraak dat je een schadevergoeding krijgt, dan ontvang je een formulier dat je moet invullen en ondertekenen. Vanaf de dag dat je dit formulier instuurt duurt het wel 3 à 4 weken voordat het op je rekening is gestort.

Als de bij de rechtbank ingediende schadeclaim toegewezen wordt, kan blijken dat je tegenpartij geen rooie cent bezit. Je advocaat kan dan de tegenpartij failliet laten verklaren. Het is soms ook mogelijk om vervolgens de werkgever van je tegenpartij aansprakelijk te stellen. Je advocaat kan dit bij de werkgever afdwingen, maar jouw advocaat en de advocaat van de tegenpartij kunnen ook onderling iets regelen. (dit heet tot een beschikking komen)

Gaat het onderling niet naar wens of je krijgt geen redelijk aanbod of je vindt het aanbod te laag, dan kun je dreigen met nieuwe rechtzaken of naar de krant toestappen. Meestal willen ze dan wel met een ander aanbod komen. Dit kun je zelf naar eigen inzicht beslissen. Je moet maar zo denken, niet goedschiks dan maar kwaadschiks. De aanhouder wint tenslotte.

Als je over goede bewijsstukken en redenen beschikt kun je met je advocaat ook nog proberen om een arts uit zijn beroep te laten zetten, via het medisch tuchtrecht.

Te allen tijde moet en kun je met je advocaat overleggen wat in jouw geval het beste is. Zorg ervoor dan je een goede advocaat hebt en dat je samen een goede vertrouwensrelatie opbouwt. Als je je advocaat niet kunt vertrouwen sta je nog zwak.

Denk je dit allemaal aan te kunnen, dan zou ik de stap toch maar nemen. Denk je dat je het geestelijk niet aankunt dan moet je het beslist niet doen. Ik heb zelf deze stappen ondernomen en ben er achter gekomen dat het ontzettend veel van jezelf vergt.

Je kunt alle stappen tegelijkertijd nemen, des te eerder ben je er vanaf. Wil je het langzamer aan doen, doe het dan stap voor stap.

Ik heb ruim twee jaar met de gedachten gelopen of ze mij wel wilden geloven. Eindelijk kreeg ik de bevestiging dat ik werkelijk schade geleden heb. Toen ik bevestiging kreeg wist ik dat ik niet voor niets had gevochten! Je moet wel van begin af aan voet bij stuk houden en sterk in je schoenen blijven staan. Laat je niet van je zaak afbrengen! Anders weet je zeker dat je nooit bij het doel komt dat je bereiken wilt.

Tenslotte moet me nog iets van het hart. Vertel maar niet aan derden, dat je een schade claim indient of hebt gekregen. Uit eigen ervaring weet ik inmiddels dat dan iedereen bij je komt om je geld op te maken, of ze komen zogenaamd bij je lenen en dan zie je het geld nooit meer terug. Mocht het bij jou ook gebeuren dat de aasgieren langskomen, probeer dan hard te wezen en weiger om iets te geven. Zo leer je je ware vrienden kennen. Als het echte vrienden zijn dan vragen ze geen geld aan je. Aasgieren zijn geen vrienden, met zulke vrienden kun je beter kappen. Alweer wat geleerd zou ik zeggen.

Ik wens iedereen die de kracht op kan brengen heel veel sterkte, doorzettingsvermogen en succes toe met alle mogelijke stappen. En onthoudt één ding: alleen de aanhouder wint! En het recht zal zegevieren.

F.

Ik ken je niet
gelukkig
zou ik bijna zeggen
maar toch
door jou
en door je daden
komt m'n eigen verleden
m'n eigen hel
opnieuw naar boven

Voel ik weer de angst
voor de macht
van iemand boven mij
voel ik de dreiging
van spuit en isoleercel
onderga ik opnieuw
de diepe eenzaamheid
de ingewortelde angst
voor volwassenen
(Is het daarom
dat ik vaak moeite heb
met m'n eigen volwassenheid?)

Ik ken je niet
maar toch ben jij
de verpersoonlijking
van de angst
in mijn jeugd

Door mensen als jij
kon ik geen kind zijn
was ik geen puber
en ben ik nu
nog steeds niet heel

Jij was kinderbeschermmer
beschermmer van het kind
maar je misbruikte je macht
door verkrachting
naar lichaam en geest

Door mensen als jij
word ik nog steeds
gillend wakker
ben ik bang
alleen in 't donker
is 'n dichte deur
voor mij een val

Praat me niet
van eer
of privacy
je ontnam ons
de onze lang geleden

Weet je wel
dat door mensen als jij
er nog steeds mensen zijn
die de hoer spelen
omdat ze niet weten
om te gaan
met hun seksualiteit
mensen zijn
die verslaafd zijn
omdat jij begon
met hun gewenning
aan de pillen

mensen zijn
die vluchten
in 'n inrichting
omdat jij
de wereld te
angstwekkend voor hen maakte

mensen zijn
die bang zijn
lief te hebben
omdat jij hun liefde doodde

en jij
jij spreekt van recht
op privacy
en recht van spreken

Vrouw krijgt f 25.000 na aanranding

Van een onzer
verslaggeefsters

SNEEK, vrijdag

De rechtbank van Leeuwarden heeft wegens aanranding en poging tot verkrachting f 25.000 smartegeld toegewezen aan een 29-jarige vrouw uit Sneek. De vrouw was na de aanranding in 1985 enkele jaren niet meer in staat geweest om te werken. Oorspronkelijk was f 90.000 geëist.

Onderdeel van de som is f 15.000 wegens inkomstenderving. De aanrander was al eerder strafrechtelijk veroordeeld tot 150 uur dienstverlening. De vrouw startte daarna een civiele procedure. Haar advocaat, mr. T.A. Jansen: „Jammer genoeg nemen veel vrouwen genoegen met een strafrechtelijke veroordeling.

Mijn cliënte vond 150 uur dienstverlening echter niet voldoende voor wat haar was aangedaan. Nu pas heeft zij het gevoel dat de zaak is afgerond”.

De vrouw zelf, een ex-ziekenverzorgster, raakte na het gebeuren zo in een dal, dat zij in de Ziektewet terecht kwam. „Ik heb deze procedure niet alleen voor mezelf gevoerd, maar ook voor andere vrouwen die iets dergelijks is overkomen. Ik wil laten zien dat je zo'n man daadwerkelijk kunt terugpakken”.



TELEGRAAF 24/9 '91

Finkensieperlaan nu Domineeslaan

Van onze correspondent
ZETTEN, dinsdag

B&W van Valburg willen de Ds. K.O. Finkensieperlaan in Zetten omdopen tot Domineeslaan. Op de naamswijziging is aangedrongen door bewoners.

De huidige benaming roept bij hen te veel nare herinneringen op aan de wegens seksueel misbruik van pupillen veroordeelde ex-directeur H.O.Th. Finkensieper van de Zettense Helderling Stichtingen. De vroegere directeur is de zoon van de overleden dominee.

Op de ramen staat gekalkt: "lege flat, waar is F., 6 Jaar, op de vlucht?".

Foto: Fried Wildeboer

Eenmansactie bij lege flat ex-psiater

Door onze verslaggever

NIJMEGEN - De politie heeft gisteravond een vrouw verwijderd van een balkon van een flat in Weezenhof. De vrouw protesteerde tegen het feit dat ex-psiater F., die hier woonde maar aan het verhuizen is, nog steeds in het bezit van zijn paspoort is. Zij is bang dat hij naar het buitenland vlucht.

Om haar actie kracht bij te zetten werden de ruiten van de lege flat volgekalkt. De vrouw is ex-patiënte van de psiater en heeft een kind van hem. Zij heeft verschillende procedures tegen hem lopen en van de rechter een voorschot toegewezen gekregen op eventueel later te betalen smartegeld. Dat is volgens haar echter nooit gebeurd. Mede door haar toedoen is F. daarop failliet verklaard.

De ex-psiater is op vrije voeten in afwachting van het vonnis dat de Hoge Raad op 1 oktober moet vellen. Eerder werd de man tot zes jaar veroordeeld. Volgens de vrouw wijst alles erop dat F. zijn vlucht aan het voorbereiden is. Reden waarom ze met haar eenmansactie de aandacht op de zaak wilde vestigen.

De vrouw weigerde in te gaan op een verzoek van de politie om vrijwillig het balkon te verlaten;

ook niet nadat de huismeester haar gelastte de flat te verlaten. Daarop ging de politie naar boven en hield de vrouw aan.

DE GELDERLANDER 26/7 '91

POPmuziek

The Ex: Guerrillamuziek tegen misbruik door 'hulpverleners'



In het plaatsje Zetten staat een groot, grimmig gebouw. Geen gevangenis, wel iets dat erop lijkt. Een instituut voor 'moeilijk opvoedbare meisjes'.

Jaren en jaren geleden al werden er verhalen verteld over dat 'tehuis', waarbij je de haren te berge rezen. Over dwangbuizen, isoleercellen, koude douches en verkrachting. In Zetten werkte een psiater, die later ook directeur werd: dr. F. Achttien jaar lang oefende hij een ware terreur uit onder de bewoners van Zetten. Ernstige klachten werden opzij geschoven. Totdat Justitie niet meer om de zaak heen kon. F. werd ontslagen, en in 1990 tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld. Maar het lijkt wel alsof er een complot is om F. te beschermen. Hij is nog steeds op vrije voeten. Krijgt zelfs duizenden guldens ziektegeld per maand. Zijn advocaat probeert om dat voorlopig zo te houden. Met allerlei juridische trucs.

Ondertussen hebben zijn slach-

offers van vroeger niet stilgezeten. Ze richtten het *Steunpunt Zetten* op, en voeren regelmatig actie. Bijvoorbeeld door kleine advertenties tegen F. in de krant te zetten. De ex-psiater mag van hen niet stiltejes in de doofpot verdwijnen. Tenslotte heeft hij een bijzonder naargeestig stempel op hún leven gedrukt. Er wonen meer dr. F.'s in Nederland. Bij het *Steunpunt* komen veel telefoontjes binnen van jongeren, die worden lastig gevallen door 'hulpverleners'.

The Ex is een band uit Amsterdam, die sinds 1979 een soort muzikale guerrilla voert. Tegen misbruik van macht, op alle fronten. Hun muziek wordt wel *anarchopunk* genoemd. *The Ex* probeert altijd nieuwe manieren te vinden om woorden te verpakken. En ze doen bijna alles zelf, of met vrienden. Van affiches maken, tot platen verspreiden. In september komt hun nieuwe LP uit. Maar ondertussen is de groep bezig met een serie van zes singles, die allemaal over een speciaal onderwerp gaan. Op num-



Links: Zangeres Kat van *The Ex*. Rechts: Dr. F. bekaagde zich bij Paul Witteman over 'de hezre' die zijn voormalige slachtoffers tegen hem zouden voeren. (Foto: ANP)

mer twee begeleidde *The Ex* eer. Koerdische zanger, Brader Müsiki. En de derde single is gewijd aan *Steunpunt Zetten*. "Wij kwamen menschen van het *Steunpunt* tegen", zegt G.W. Sok van *The Ex*. "Ze vroegen ons op te treden bij een benefietconcert in Paradiso. Dat hebben we gedaan. Daarna maakten we deze single, met informatie over het *Steunpunt*." De twee songs op het plaatje worden gezongen door Kat. She Said gaat over een meisje dat 'nee' zegt, maar toch wordt gepakt, door iemand die beweert haar aardig te vinden. En *Hidegen Fijnak A Szelek* is een mooi Hongaars lied waarin onvrijheid wordt vergeleken met een ijskoude wind. MJ

Distributie: De konkurrent, 020-6844153 Landelijk Steunpunt Zetten: 020-6243474

Beerput Zetten



FOTO PATWOND KRITING

SLACHTOFFERS IN DE ZAAK FINKENSIEPER WORDEN AAN HET LIJNTJE GEHOUDEN

In Arnhem dient dinsdag het hoger beroep van de voormalige directeur-psychiater H.O.Th. Finkensieper van de Heldring-stichtingen in Zetten. Finkensieper werd tot zes jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens seksueel misbruik van pupillen, maar zegt onschuldig te zijn. Volgens de slachtoffers is slechts de deksel van de beerput gelicht. 'Zetten was een groot incestnest. De situatie was volledig verseksualiseerd. Finkensieper was echt niet de enige die zijn handen niet kon thuishouden.'

GERLOF LEISTRA

De twee lijnen van het Steunpunt Zetten zijn voortdurend bezet. Zo vlak voor het hoger beroep laaien de emoties onder de misbruikte vrouwen weer hoog op. 'Maar er melden zich ook nog steeds nieuwe slachtoffers van Finkensieper,' zegt medewerker Huig met een strak gezicht. Hij heeft net een moeilijk telefoongesprek afge-

rond en steekt trillend een shagje op. 'Sommige verhalen zijn zo schrijnend, daar lusten de honden geen brood van.' Zwijgend schenkt hij een nieuwe mok koffie in. En dan met nauw verholen woede in zijn stem: 'We hebben nog steeds geen inzicht in de exacte omvang van deze zaak. Het gaat inmiddels al om tientallen vrouwen.'

Het Steunpunt werd dit voorjaar opgericht als zenuwcentrum voor de slachtoffers van dokter Finkensieper en heeft onderdak gevonden in het voormalig inloophuis voor vrouwen 'De Helse Hex' in Amsterdam oudwest. Negen vrijwilligers, van wie drie mannen, zorgen ervoor dat het Steunpunt drie dagen in de week telefonisch bereikbaar is. 'Zolang Finkensieper nog vrij rondloopt en we geen zekerheid hebben over de betrokkenheid van overige personeelsleden, draait alles om Zetten. Maar in de toekomst willen we ook aandacht besteden aan seksueel geweld elders in de psychiatrie. Zetten is geen incident.'

Hans Otto Theodoor (Theo) Finkensieper was vijf jaar oud toen zijn vader in 1939 benoemd werd tot predikant en directeur van de Heldringstichtingen. De familie woonde op het terrein van de instelling, die

zich steeds meer ontwikkelde tot eindstation van de kinderbescherming.

In 1971 werd Theo Finkensieper directeur van de jeugdpsychiatrische afdeling. Vrijwel vanaf het begin klaagden pupillen over zijn aan Pavlov en Skinner ontleende behandelmethode van conditionering. Het veelvuldig gebruik van isoleercellen, koude douches, dwangbuizen en medicijnen werd reeds in 1974 gehekel in een zwartboek van de Belangenvereniging Minderjarigen (BM). Daarin werd tevens melding gemaakt van 'gedwongen masturbatie als therapeutisch middel'.

Staatssecretaris Glastra van Loon installeerde een onderzoekscommissie, maar er veranderde niets. De BM bleef ageren en kwam in 1985 met zestien — anonieme — getuigenverklaringen over de seksuele praktijken van Finkensieper. Ook verscheen een tweede zwartboek.

Voor het bestuur van De Heldringstichtingen was dit alles geen bezwaar om Finkensieper nog datzelfde jaar te benoemen tot algemeen directeur van Zetten. In maart 1988 kwam de eerste niet-anonieme verklaring binnen en spoedig volgden er meer. De uiteindelijke aangiften — afkomstig van ne-

gentien vrouwen en twee mannen, van wie één transseksueel — varieerden van hand-tastelijkheden en het uitslaan van schuttingtaal tot brute verkrachtingen, en strekten zich uit over een periode van achttien jaar. Elf van de aangiften waren verjaard: de grens is maximaal twaalf jaar.

Finkensieper werd geschorst en in februari 1989 ontslagen. Nog geen maand later werd hij gearresteerd. In juni moest hij wegens een vormfout — er ontbrak een datumstempel op de dagvaardiging — weer op vrije voeten worden gesteld.

RAADSELACHTIG

Voor de Arnhemse rechtbank zei de advocaat van Finkensieper, mr. E.Ph.R. Sutorius, in mei van dit jaar 'het raadselachtig te vinden dat de zogenaamde praktijken van cliënt zich gedurende achttien jaren hebben kunnen voordoen zonder klacht of ingrijpen van respectievelijk pupillen en/of derden. Zo raadselachtig dat ik er vanuit moet gaan dat het opgeroepen beeld niet aan de werkelijkheid beantwoordt'. Er zou volgens hem sprake zijn van 'verdichting en projectie' en van 'statusverheffing' door het vervullen van de slachtofferrol. Voor de 'publieke hetze' tegen Finkensieper had hij geen goed woord over: 'Het is een primitieve steniging met moderne middelen, een oudtestamentische wraakactie'.

Om een toelichting gevraagd, weigert mr. Sutorius verder commentaar. 'Ik wil de rechter zo vlak voor de zitting niet voor de voeten lopen.' Sutorius heeft zijn collega mr. G. Spong om een *second opinion* gevraagd en kondigt aan met nieuwe getuigen te zullen verschijnen. 'De waarheid moet boven tafel komen.'

Ook mr. Spong wil in dit stadium niet op de zaak ingaan. Over de door zijn collega gewraakte 'media-hetze' zegt hij: 'Ik vertrouw erop dat de rechterlijke macht voldoende professioneel is zich niet te laten opjatten door de hysterische reacties van de slachtoffers. Zo langzamerhand ben ik zelf wel gewend aan heftige reacties, maar een eerlijk proces is zo eigenlijk niet meer mogelijk.'

Woordvoerder Huig van het Steunpunt Zetten reageert als door een wesp gestoken: 'Alsof de slachtoffers hun verhalen hebben verzonnen!' In de jaren zeventig was Huig het gezicht van de Belangenvereniging Minderjarigen. Hij laat een verslag zien van een gesprek dat de BM op 17 mei 1974 had met een aantal meisjes in Zetten. Een meisje noemde Finkensieper 'een smerige klootzak'. Hij zegt altijd dat je seksuele moeilijkheden hebt en dan moet je je uitkleden en dan vraagt hij "waar zit je hart?" en dan pakt hij je bij je boezem.' Tussen haakjes vermeldt

het verslag: 'Dit was niet het enige verhaal in die trant.'

Tiny Delisse werkte vanaf 1979 tien jaar bij het Jongeren Advies Centrum (JAC) in Nijmegen. Hij schat dat het JAC in die periode zo'n honderdtwintig uit Zetten weggevoerde meisjes tijdelijk onderdak heeft geboden. 'De naam van Finkensieper viel altijd. Het was mij vanaf het begin duidelijk dat daar dingen gebeurden die niet door de beugel konden. Maar over seksueel misbruik is nooit expliciet gesproken. Dat was een verboden onderwerp. De meisjes zeiden wel dat ze bang waren voor Finkensieper en dat hij op de meest vreemde momenten hun kamer binnenkwam. Ik ben ervan overtuigd dat de recente aanklachten kloppen. Daar heb ik geen seconde aan getwijfeld.'

BOEMAN

Dat pas in 1988 de eerste niet-anonieme verklaring over seksueel misbruik werd afgelegd, zou niet alleen uit het heersende taboe

van Finkensieper verzette, werd zonder pardon ontslagen. Uit de stukken blijkt dat diverse personeelsleden van de seksuele vergrijpen wisten, maar ze niet konden tegenhouden. Veel meisjes waren bang voor represailles als ze tegenover de buitenwereld het achterste van hun tong lieten zien. Verder speelde schaamte natuurlijk een rol, waren de slachtoffers lange tijd bang niet geloofd te worden en probeerden ze hun ervaringen te verdringen.

Mr. Karin Spaargaren, de advocate van een slachtoffer in het civiel proces om een schadevergoeding, heeft nog een andere verklaring voor de jarenlange 'terreur' van Finkensieper: 'Medeplichtigheid van overig personeel, in ieder geval medeweten, heeft hierbij niet kunnen ontbreken.' Haar collega mr. Gabi van Driem omschrijft Zetten als 'een groot incestnest. Er waren meer mensen die hun handen niet thuis konden houden. Die geruchten worden van alle kanten bevestigd'. Huig van het Steunpunt: 'De situatie in

Theo Finkensieper (links) tijdens het omstreden televisie-interview met Paul Witteman



verklaard kunnen worden. De machtspositie van de verbaal zeer begaafde Finkensieper — op het terrein woonachtig aan de Finkensieperlaan — was schier onaantastbaar. Zelf zei hij daarover in het omstreden televisie-interview met Paul Witteman: 'Ik was niet alleen de boeman, maar had mezelf zó opgesteld dat ik heel centraal in de inrichting stond. Ik had daar veel macht. Ik had een heleboel functies in mij verenigd.'

Personeel dat zich tegen de methoden

Zetten was volledig verseksualiseerd.'

Ook de in 1960 overleden vader van Finkensieper zou niet smetvrij zijn geweest. Tiny Delisse kreeg vorig jaar vijf telefoontjes van ex-pupillen van tussen de vijftig en zestig jaar, die zeiden door dominee Finkensieper te zijn verkracht. 'Na elke publicatie over de zaak volgden nieuwe telefoontjes. Sommige vrouwen hadden er veertig jaar met niemand over durven praten.' Delisse maakt zich weinig illusies: 'Seksueel misbruik door hulp-

verleners vindt nog steeds plaats, alleen zullen ze nu beter uitkijken. Maar er is geen sprake van een morele omslag. Een internaat is net een gezin: incest zul je altijd houden.'

W. Bakker, sinds een jaar of vier bestuursvoorzitter van de Vereniging De Helddringstichtingen, verzet zich fel tegen de suggestie dat collega's van Finkensieper medeplichtig zouden zijn. 'Op 18 september heeft mijn bestuur een gesprek gehad met het Steunpunt. Toen die aantijgingen gedaan werden, heb ik gevraagd ze schriftelijk te onderbouwen, met naam en toenaam. Ik wacht nog steeds op antwoord. Die mensen moeten niet iets suggeren wat ze niet kunnen bewijzen.'

Volgens Bakker — oud-hoofdcommissaris van politie in Arnhem — heeft zijn bestuur met de schorsing en het ontslag van Finkensieper 'juist en daadkrachtig gehandeld. Wij hebben op grond van de getuigenverklaringen onze eigen verantwoordelijkheid genomen en niet gewacht op een uitspraak van de rechter. Als er een rotte appel in je mand ligt, moet je die zo snel mogelijk verwijderen.'

Met klem benadrukt hij dat er sinds 1985 in Zetten veel is veranderd. 'Er is nu een klachtencommissie en een patiënten-vertrouwenspersoon en iedere pupil krijgt bij opname een boekje waarin beschreven staat waar klachten kunnen worden gedeponneerd. Wij proberen op alle manieren te voorkomen dat zo iets als met F. ooit weer gebeurt.'

Voor de slachtoffers valt het moeilijk te verteren dat Finkensieper ondanks zijn veroordeling nog steeds op vrije voeten is. Een ex-pupil werd tot haar schrik in een collegezaal in Nijmegen geconfronteerd met de hoofdpersoon van haar nachtmerries die zijn studie filosofie heeft hervat. Finkensieper zou ook regelmatig in Zetten zijn gesignaleerd.

Volgens mr. Spong 'zit het er dik in dat onze cliënt ook bij een eventuele veroordeling in hoger beroep minstens nog een jaar vrij rondloopt. Het behandelen van een verzoek tot cassatie laat al snel een jaar op zich wachten. En soms nog langer. De griffier van het Hof moet de stukken doorsturen naar de Hoge Raad. Soms blijven ze ergens liggen. Of er ontbreekt een handtekening. Of er wordt iemand ziek. Er zijn duizend-en-één praktische redenen waarom het zo lang kan duren.'

MONDDOOD

'Ik begrijp dat de slachtoffers deze man zo snel mogelijk achter de tralies willen hebben, maar zij zeggen het recht te respecteren en daar hoort dit bij. De meeste verdachten ervaren dergelijke lange wachttijden ook als een kwelling: het zwaard van Damocles blijft

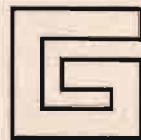
boven hun hoofd zweven.'

Mr. Spaargaren heeft anderssoortige kritiek: 'Bij een strafproces staat de dader centraal en heeft het slachtoffer nauwelijks rechten. Slachtoffers zijn totaal afhankelijk van de welwillende, maar overbelaste officier van justitie. De hele strafzaak is juist voor het slachtoffer vaak een kwelling. Van een echte verdediging is geen sprake. Het is het Openbaar Ministerie tegen de verdachte.' Van Driem: 'Daarom zijn wij ook liever niet in de rechtszaal aanwezig. We zijn toch mond-dood gemaakt. Maar gelukkig hebben we in de civiele procedure alles kunnen zeggen wat we kwijt wilden.'

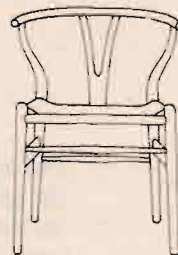
Voor hun cliënten eisen beide sociaal-advocaten een forse schadevergoeding. De civiele rechter veroordeelde Finkensieper reeds eind vorig jaar tot betaling van een voorschot van drieduizend gulden per persoon. In maart werd dat vonnis in hoger beroep bekrachtigd. Maar omdat Finkensieper failliet is verklaard, hebben de advocaten nu het bestuur aansprakelijk gesteld. De claims lopen uiteen van 75.000 gulden tot anderhalve ton per persoon. Van Driem: 'Die kwestie loopt nu al maanden, we worden aan het lijntje gehouden.' Bestuursvoorzitter Bakker wil slechts kwijt dat de schadeclaims zijn doorgestuurd naar de verzekeringen: Centraal Beheer en BV Nask.

Spaargaren en Van Driem vinden niet dat de slachtoffers in deze zaak recht wordt gedaan. Van Driem: 'Er zijn nog te veel vragen onbeantwoord gebleven. Je zou verwachten dat Justitie een diepgaand onderzoek gelast naar de eventuele betrokkenheid van overige personeelsleden. En waarom weigert Finkensieper een psychiatrisch onderzoek als hij overtuigd is van zijn onschuld? Dat is net als een verkrachter die de DNA-proef weigert. Maar het is ook weer niet verwonderlijk: een dergelijk onderzoek zou zijn perverse neigingen onherroepelijk aan het licht brengen.' Huig van het Steunpunt: 'Het zou zijn werkelijkheidsbeleving grondig aantasten. Finkensieper leeft in een typische verkrachterswereld.' Zijn collega Fred van het Steunpunt: 'En hij krijgt liever geen TBS aan zijn broek. Nu staat hij over vier jaar weer buiten, met TBS moet je maar afwachten.'

Nog dagelijks ondervinden de slachtoffers de psychische gevolgen van het gebeurde. Uit de stukken komt een beeld naar boven van verwoeste levens. De dezer dagen in het *Nederlands Juristenblad* wederom aangezwengelde discussie over de vraag of de procureur-generaal bij het Hof in Arnhem kan beletten dat de slachtoffers opnieuw en in het openbaar met Finkensieper worden geconfronteerd, is hard aangekomen. De telefoon bij het Steunpunt Zetten staat roodgloeiend. ■



GROENEVELD
J. CREMERSTRAAT 56
6821 DE ARNHEM
085 - 42 33 66



SCAN MØBLER

BERNT - MØLLER - BJORGE MOGENSEN - HANS J. WEGNER



Opleidings
Adviesbureau
Vinke

Cursusontwikkeling
strategisch opleidingsplan
zelf doen of uitbesteden
evaluatie
Interim management

voor al uw vragen m.b.t.
opleidingen: 01858-15598
Ferdinand Bolsstraat 20
3343 DR H.I. Ambacht

Life style
uit Scandinavië



N.O. MØLLER,
MEUBELD&SIGNER

Valhal biedt u fameuze ontwerpen; functionele en sfeervolle meubelen in beuken, teak, blank eiken en grenen. U bent van harte uitgenodigd een bezoek te brengen aan Nederlands grootste Scandinavische specialzaak.

WOONIDEËN

VALHAL

Diemen
Meubelprom
Sniep 5
Tel 020-956409

Leiderdorp
Meubelplein 3
Tel 071-413444

Son bij Eindhoven
Meubelplein
Ekkersrijt 225
Tel. 04990-77440